

tulemas

Kose Kultuurikeskus
N.07.09-23.09 Wiiralti piibliga-
vüüride näitus "Enne põrgut"
Avamine 07.09 kell 18.00
K.13.09 kell 17.00 Projektide
kirjutamise koolitus
info ja reg. 633 9306,
margit@kose.ee
T. 19.09 alustab Linedance, kell
18.30 algajad,
kell 19.00 jätkajad, info 5561
8917
N.28.09 kino
täpsem info kodulehel
P.01.10 kell 13.00
Rahvusvahelise Muusikapäeva
kontsert
"Noorte Hääl": Raiko Raalik
(bass), Mehis Tiits (tenor),
Siim Selis (klaver)
Tasuta!
K.04.10 algavad
Seltskonnatantsu kursused
18.00 lapsed,
19.00 täiskasvanud
info 5556 4054
E.16.10 kell 19.00 Rakvere Teat-
ri krimikomöödia
"8 armastavat naist"
Piletid Piletimaailmas 15/13€
N. 02.11 kell 19.00 Tallinna Lin-
nateater "Kõster"
Piletid Piletimaailmas ja Piletile-
vis hinnaga 18/15€
R.03.11 kell 20.00 RetroPidu:
Märt Rannamäe ja Nancy.
Piletid eelmüügis hinnaga 8€
Piletimaailmas ja kohapeal
03.11 piletihind 14€.

Kose Päevakeskus
6.,13.,20.,27. kell 13.30 LAU-
LUKLUBI
10. sept. kell 14.00-17.30
VANAVANEMATE päev Arukü-
las. Bussimarsruut: Habajalt kell
12.20, Ardust kell 12.40, Kosel
13.00, Kose-Uuemõisast kell
13.10, Orust kell 13.30
11.sept. Jalatsite müük 14.30-
16.30
19. sept. ERM-i külastus, välja-
sõit kell 8.40, 25 eurot. Regist-
reerida tel. 6756202 kuni
17.septembrini.
19. sept. INKOTUBA Ardus kell
11.00, Kosel 12.00
20. sept. Kohvik kell 12.00,
vererõhu mõõtmine kell 13.00
29. sept. PÄEVAKESKUSE
SÜNNIPÄEV kell 15.00,
osavõttust teatada 27. septemb-
riks.

Ravila mõis
06.09. Keraamika kell 19.00
09.09. Euroopa muinsuskaitse-
päevad
10.09. Euroopa muinsuskaitse-
päevad
20.09. Keraamika kell 19.00
24.09. Lastehommik kell 11.00
24.09. Kultuurikohvik kell 19.00

Oru Külakeskus
18.oktoobril kl 19.00 algab
mälu mäng „Mälukeski“
2017/2018 hooaeg
Kohtutakse iga kuu 3.
kolmapäeval kl 19.00.
Küsimused koostab
Tenno Sivadi.
Ootame osalema ka uusi
võistkondi!

11.08.2017 kirjutasid Kose Vallavalitsus ja AS TREV-2 Grupp alla
Kose-Kose-Uuemõisa kergliiklustee ehituse töövõtulepingu.

Kose – Kose-Uuemõisa kergliiklustee lugu

Esimene töökoosolek toimus
15.08.2017 ja raadamistöödega
alustati 28.08.2017. Lepinguko-
haste tööde üleandmise-vastuvõt-
mise tähtaeg on 4 kuud alates le-
pingu allkirjastamisest s.o
11.12.2017.

Kergliiklustee ehitamiseni aitas
meid EAS-i meetme Piirkondade
konkurentsivõime tugevdamise
investeeringute toetuse avamine.

Kahe aleviku ühendamine

Lugu ise sai alguse palju aega va-
rem. Kergliiklustee projekteerimi-
ne algas 22.05.2015, projekteerija
Novarc Group AS. Projekt läbis
ekspertiisi ja põhiprojekt valmis
2015. aasta jõuludeks.

Vastavalt projektis esitatud
krundijaotuskavale algas katastri-
üksuste jagamine.

Esitasime 29.02.2016 EAS-i
taotluse projektile „Kose-Kose-
Uuemõisa kergliiklustee rajami-
ne“ toetuse saamiseks.

EAS-ist saime otsuse taotluse
rahuldamise kohta 22.06.2016.
Projekti kogumaksumus on 740
543 eurot, millest valla omafinant-
seering on minimaalselt 111
081,45 eurot ja toetus on maks-
imaalselt 629 461,55 eurot. Otsus

Kadri Põim

tehti kõrvaltingimusega – esitada
EAS-ile kergliiklustee alust maa
omandiõigust kinnitavad doku-
mendid hiljemalt 30.04.2017.
Kahjuks ei olnud võimalik seda
kõrvalnõuet tähtajaks täita just ri-
igimaa omandamise osas, maa
võõrandamine riigilt otsustuskor-
ras on pikk protseduur ja võib ae-
ga võtta 6-8 kuud. Meie esitasime
taotluse Maaametile veebruaris
2017 (pärast katastriüksuse jaga-
mise toiminguid) ja notarisse
Maaameti esindajaga 20.06.2017.
Kõikide eramaa omanikega oli

koostöö suurepärase ja kõik maa-
omanikud mõistsid kergliiklustee
vajadust.

Maade omandamise saginas
kuulutasime välja 10.03.2017 liht-
hanke Kose - Kuivajõe - Kose-Uue-
mõisa kergliiklustee ehitustööde
riigihanke korraldamiseks ning
omanikujärelevalveks. Pakkumus-
te esitamise tähtaeg 20.03.2017.
Hanke võitis OÜ Tarindiprof OÜ,
omanikujärelevalvener Siim Suits ja
riigihanke korraldamises volitatud
isik Taivo Kaus.

Pärast riigimaa omandamist no-
taris 20.06.2017 kuulutasime välja
riigihanke kergliiklustee ehitus-
töödeks, pakkumuste esitamise
tähtaeg 13.07.2017. Eduka paku-
ja kinnitasime 25.juulil 2017 (han-
keleping oli võimalik sõlmida 14
päeva möödudes pakkujatele ava-
likustamisest) ning lepingu ehitaja-
ga allkirjastasime 11. augustil
2017. Esimene töökoosolek toi-
mus 15.08.2017.

Kose Vallavalitsus täna maaloojutajaid

Kose Vallavalitsuse siiras tänu kõi-
kidele maaomanikele, kes mõist-
sid kergliiklustee vajadust ja loovu-
tasid omandit meie kõigi turvalisu-
se huvides. Need maaomanikud on:

Jaak Kuuseoja ja Marina Kuu-
seeoja;
Sart Grupp OÜ, esindaja Allan
Kool;
Meelis Saueaak;
OÜ Landeker, esindajad Tormi
Tamm ja Siim Markus;
Margus Soone ja Kristin Soone;
Ceroly Kaijanen;
ABC Ehitusteenus OÜ, esinda-
jad Heino Randmaa ja Hanno Too-
ding;
AS Kose Agro, esindaja Ralf Vilba;
Mart Miihlberg;
Villu Aljas ja Kristel Kook-Aljas;
Riina Jansson;
Sven Rea ja Thea Rea;
Kaur Maran;
Jaanus Vitsur;
Kersti Reemann;
Mihkel Vitsur;
Kaspar Vitsur;
Marek Vitsur;
Aleksander Leonov;
AS K.U.Mell, esindaja Eero
Leedma.

Tänu kõigile, kes siiani projekti
õnnestumisele ning Kose aleviku ja
Kose-Uuemõisa aleviku vahel lii-
kumise ohutuse tagamisele kaasa
on aidanud!

Kose Vallavalitsuse nimel

Merle Pussak
vallavanem

Kogukond loodusesse

TULE KOOS ÜKSI VÕI KAASLASEGA JA
SAA LOODUSEGA SÕBRAKS LÄBI
HARIVA SÜNDMUSTESARJA KOSE JA
RAASIKU VALLAS.

TULEMAS:

16. SEPTEMBER - Õpperetk seeneriiki
koos ühise lõkkeitoidu valmistamisega
(Raasiku vald);
15. NOVEMBER - Loodussõprade
perehommik "Hinged siin ja sealpool
piiri". (Aruküla Perekeskus Männikabi);
18. JAANUAR - Reisijuttude teemaõhtu
"Reisimine ja matkamine koos lastega"
(Kose vald);
3. VEEBRUAR - Elamusretk "Vesi talvel"
(Kose vald)

Osalustasu on 5 EUR/täiskasvanu ja 3
EUR/laps. Pensionärid ja eelkooliealised
tasuta. Kohtade arv on piiratud!

REGISTREERUMINE
JA INFO:
www.loodusmaa.ee
info.loodusmaa@gmail.com
56827771

Harjumaa täiskasvanud õppija nädal läheneb!

Seekord toimub TÖN
juba XXI korda.

2017. aasta on oskuste aas-
ta, mis väärtustab (kutse)osku-
si, meisterlikkust ja elukestvat
õpet Eesti ühiskonnas.

Selle aasta sõnum on, et
praktilised oskused on väärtusli-
kud ja ei jäta elus hätta, tähele-
panu pööratakse oskuste oman-
damise ja täiendamise võima-
lustele.

Üksteisele õpetamine lähen-
dab põlvkondi ja üksteiselt õppi-
mine rikastab kõiki osalisi. TÖNi
üleskute „Õppimine seob põlv-
kondi“ annab meile kõigile või-
maluse jagada üksteisega oma
kogemusi, õppida igapäeva-
eluks uusi oskusi ning tunda
rõõmu koosolemisest- ja tege-
misest.

19. – 26. oktoobril toimub tra-
ditsiooniline täiskasvanud õppija
nädal (TÖN), mida koordineerib
ETKA Andras koostöös Haridus-
ja Teadusministeeriumiga. TÖNi
raames toimub erinevates Eesti-
maa paigus arvukalt täiskasva-
nuharidust populaarseerivaid
ning õppimisvõimalusi tutvusta-
vaid tegevusi. Tähistatakse elu-
kestvas õppes osalemist ja tun-
nustatakse inimeste ja organi-
satsioonide õppimisalaseid saa-
vutusi.

Ootame infot Kose vallas toi-
muvatest täiskasvanuhariduse-
ga seotud üritustest, mis toimu-
vad 20. septembrist 10.no-
vembrini!

Palun info saata hiljemalt 11.
septembriks e-mailile: mar-
git@kose.ee

Palun TÖN ürituse registreeri-
mise puhul ära märkida järgmine
info: sündmuse nimi, lühike
sündmuse kirjeldus, toimumise
kuupäev ja koht, kontaktisik (te-
lefon vms).

KT

SEPTEMBER

E. Niit

Veel silmanurgast säratab
september kollast päikest.
"Nüüd kooli! Kooli!" äratab
ta iga suurt ja väikest.

Õnnitleme kooli alguse puhul!
Kose Vallavolikogu ja Vallavalitsus

Kose Vallavolikogu istung 17.08.2017

Istungist võtsid osa Kose Vallavolikogu liikmed Astrid Ojasoon, Kalle Pormann, Ruttar Roht, Olja Markova, Ants Salura, Tiiu Jalg, Tiiu Lööke, Tiit Mae, Siim Pohlak, Sven Andresen, Alvar Kasera, Janno Jöffer, Lauri Ligi, Aivar Pohlak, Eero Leedmaa

Puudusid Ly Renter, Vello Jõgisoo, Aare Mölder
Istungit juhtas volikogu esimees Uno Silberg.

Kose valla koolijuhid andsid informatsiooni koolide hetkeseisust.

Määrusega nr 145 võeti vastu Puude raieloa andmise kord Kose vallas.

Toimus määruse „Reklaami paigaldamine ja reklaamimaksu kehtestamine Kose vallas“ esimene lugemine. Eelnõu suunati teisele lugemisele septembri volikogu istungile. Parandusettepanekuid määrusele saab esitada kuni 11.09.2017 kell 9.00.

Anti informatsiooni 2017 aasta II kvartali eelarve täitmisest.

Määrusega nr 146 kehtestati Koolieelse lasteasutuste õpetajate töötasu alammäärad. Alates 1.09.2017 on lasteaiaõpetajate töötasu alammääraks 840 eurot.

Otsusega nr 411 otsustati anda suulise enampakkumise teel üürile äriruum üldpinnaga 8,3m², asukoht Kesk tee 6, Ardu alevik, tähtaega määramata, alghinnaga 2,00 eurot m² kohta kuus teatud tingimustel.

Otsusega nr 412 otsustati anda suulise enampakkumise teel üürile äriruumid üldpinnaga 90,7m², Hariduse tn 2, Kose alevik, tähtajaga kuni 6 kuud, alghinnaga 2,00 eurot m² kohta kuus teatud tingimustel.

Protokolliliste otsustega nr 1, 2 ja 3 ei nõustunud Kose Vallavolikogu geoloogilise uuringuloo väljastamisega AS-le TREV-2 Grupp Sõmeru III, IV, V uuringuruumides ja teeb Keskkonnaametile ettepaneku mitte väljastada uuringulube.

Otsusega nr 413 otsustati koormata isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks tähtajatult Kose vallale kuuluvad Vana tee, Järlepa tee ja Oru mõis kinnistud.

Otsusega nr 414 otsustati koormata isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks tähtajatult Kose vallale kuuluv Kanavere-Hiie tee kinnistu.

Otsusega nr 415 otsustati alustada menetlust vallas paiknevate mitmete tänavavalgustuse ehitiste peremehetuse selgitamiseks, hõivamiseks ja peremehetuks tunnistamiseks.

Otsusega nr 416 otsustati koormata isikliku kasutusõigusega Andres Grents kasuks tähtajatult Kose vallale kuuluv Harmi kooli kinnistu.

Otsusega nr 417 otsustati anda maakonna arengu kavandamise ja selle elluviimise suunamise ülesanne, rahvatervise ja maakonna turvalisuse valdkonna ülesanded ja maakonna kultuurikorralduse valdkondade ülesanded alates 1.01.2018 täitmiseks Harjumaa Omavalitsuste Liidule.

Kose Vallavolikogu 20.01.2011 määruse nr 48 „Kose Gümnaasiumi põhimäärus“ muutmise ning 28.01.2016 määruse nr 91 „Kose Lasteaia põhimäärus“ muutmise otsustati menetleda septembri volikogus.

Määrusega nr 147 kinnitati Kose valla huvihariduse strateegia aastateks 2017-2020.

Määrusega nr 148 kinnitati Kose valla noorsootöö kvaliteedi hindamine.

Toimus määruse „Kose valla arengukava 2015-2025“ muutmise esimene lugemine. Eelnõu suunati teisele lugemisele septembri volikogu istungile. Parandusettepanekuid määrusele saab esitada kuni 11.09.2017 kell 9.00.

Lisaks anti informatsiooni Aaspõllu kinnistu detailplaneeringust ning arutati Arvo Taimla esitatud kirja seoses OÜ Steelmani plastpaakide tootmise ja keelustamisega.

Volikogu korraline istung toimub volikogu istung toimub 21.09.2017 algusega kell 15.00 Kose Kultuurikeskuse väikeses saalis.

Täpsem ülevaade volikogu toimunud aruteludest ja hääletamisest koos vastuvõetud otsuste ning määrustega on kättesaadav valla veebilehelt kosevald.ee.

2016. aastal 50. juubelit tähistanud Ravila lasteaial on põhjust rõõmustamiseks – viimased 25 aastat kaheühmalisena töötanud lasteaed avas 1.septembril kolmanda rühma.

Ravila Lasteaed avas uue rühma

Diana Mihkelsoo

Koos vanematega rõõmustab iga lapse üle ka lasteaed, sel aastal on rõõmu terve uue rühma jagu.

Esialgu alustab rühm hoiurühmana, 2018/2019 õppeaastast on plaanis rühm ümber korraldada lasteaiaühmaks.

Kolme rühma peale on Ravila lasteaias 55 last, kellest esmakordselt alustab lasteaiaetteed 22 last. Töötajad on ootamas – kõik ametikohad on komplekteeritud.

Eelmissõppeaastat jäävad meenutama vastastikused külaskäigud Ardu lasteaeda, Kose muusikakooli akordioniõpilaste kontsert, lasteatrite etendused, vahvad peod ja spordipäevad.

Oleme südamest tänulikud naiskoorile Meelika, kes heategevuskontserdil kogutud annetuste eest kinkis lasteaiale väikekand. Koostöös Maanteeameti ning Kose Gümnaasiumiga sai lasteaed liiklusõppevahendid.

Oluline on mitte unustada ini-

Lasteaed ja mänguõu on ootel – tere tulemast!

mesi enda ümber – tänu Ravila lasteaia laste kunstitöödele said hubasema ilme Hooldekeskus Kose Kodu toad ja koridorid.

Ravila lasteaed peab au sees loodusõpet. Eelmisel sügisel sai Mõmmide rühm auhinna Aegviidu Looduskeskuse konkursil „Meisterdusi metsast“, osalesime

loodusvaatlusprojektis „Tere, kevad!“ ja korraldasime Kose Raamatukogus järjekorras kolmanda loodusfotode näituse, tänu KIK-i toetusele saime osaleda neljas loodusõppeprogrammis.

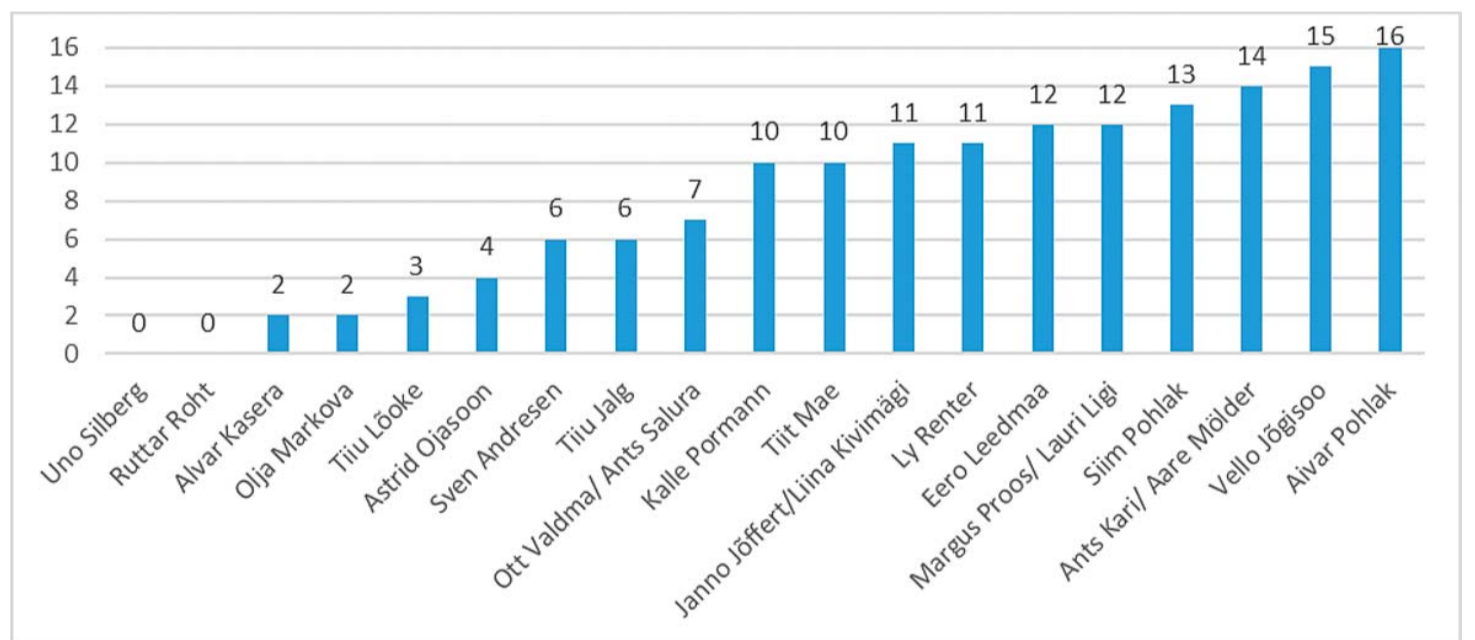
KIK toetas Ravila Lasteaia projekti ka 2017/2018 õppeaastal – Loodusmaa programm „Salasil-

mad võlumetsas“ ootab avastamist juba septembris.

Lasteaias ei hakka kunagi igaveses ootamas palju põnevat. Soovime kõigile kaunist algavat õppeaastat!

Diana Mihkelsoo

direktor

Ülevaade Kose Vallavolikogu istungite osavõtust

Alates 2013 kohaliku omavalitsuse volikogu valimistest on Kose 19 liikmeline vallavolikogu koos käinud 58 korral. Enne oktoobris toimuvaid uusi volikogu valimisi on jäänud veel 2 istungit.

Kõigist 58st toimunud volikogu istungist on osa võtnud vaid 2 volikogu liiget: Uno Silberg ja Ruttar Roht. Kahelt volikogu istungilt on puudunud Alvar Kasera ja Olja Markova. Kolmel korral pole osalenud Tiiu Lööke ja Astrid Ojasoon on puudunud neljal korral (vt ka joonis).

Sven Andresen ja Tiiu Jalg pole osalenud kuuel volikogu istungil.

Ants Salura, kes osaleb asendusliikmena volikogu töös alates 2013 detsembrist, mil Ott Valdma

volitused volikogu liikmena peatati, on puudunud kokku 7 korral. Ott Valdma jõudis enne vallavalitsuse tööle asumist osaleda kõigil neljal toimunud volikogu istungil.

10 istungit on toimunud ilma Tiit Mae ja Kalle Pormanni osavõtuta ja 11 korral ei osalenud istungil Ly Renter. Janno Jöffer, kelle volitused olid ajutiselt peatatud 24.01.2014-23.04.2014 puudus 9 korral ja tema asendusliikmena võttis sel ajal kahest istungist osa Liina Kivimägi.

12 volikogu istungit ei osalenud Eero Leedmaa, 13 korda puudus Siim Pohlak. 15 korda toimus volikogu istung ilma Vello Jõgisoo osavõtuta ja 16 korda ei osalenud istungil Aivar Pohlak.

Ants Kari jõudis osa võtta 23 volikogu istungist, enne kui 2015 jaanuaris tagasi astus. Tema asemel, pärast Vello Kivistiku loobumist, asus volikogu liikmena tööle Aare Mölder, kes osales kokku 21 istungil. Kahepeale kokku puuduti 14 korda.

Margus Proos osales volikogu liikmena 29 istungil. 2015 augustis astus ta tagasi ja tema asendusliikmeks sai Lauri Ligi, kes on osalenud 17 istungil. Kahepeale puudumisi kokku 12.

4 aasta jooksul on 1 septembri seisuga selle volikogu koosseisus vastu võetud 148 määrust ja 417 otsust.

Sama perioodi jooksul on vallavolikogu alalised komisjonid koos

käinud järgmiselt: revisjonikomisjon 12 korda, eelarve- ja majanduskomisjon 45 korda, sotsiaal- ja tervishoiukomisjon 38 korda, haridus- ja kultuurikomisjon on kohutunud 41 korda ning maa- ja keskkonnakomisjonil on toimunud 30 koosolekut.

Täpsem ülevaade volikogus toimunud aruteludest ja hääletamisest koos vastuvõetud otsuste ning määrustega on kättesaadav valla veebilehelt www.kosevald.ee ja dokumendiregistrilt <http://avalik.amphora.ee/kosevald/>.

Teele Nässi
jurist-volikogu sekretär

Ametlikud teated

Kose Vallavalitsuse 08.08.2017 korraldusega nr 382 võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule Oru külas, **Nurme ja Eesnurme kinnistu detailplaneering**. Planeeringu koostaja on Kose Maakorralduse OÜ, töö nr DP 861-12.15, 10.04.2017. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub ajavahemikul 07.09.2017 kuni 21.09.2017 Kose vallas, Hariduse tn 1, Kose alevik, tel 633 9325. Samuti on detailplaneeringu materjalid kättesaadavad Kose valla veebilehelt www.kosevald.ee

Detailplaneeringu eesmärk on viie elamukrundi moodustamine, viie üksikelamu ja abihoonete ning neid teenindavate teede ja taristu ehitusõiguse seadmine. Planeeritava ala suurus 20000 m² (kat nr 33701:004:0697, 33701:004:0699). Detailplaneering ei ole kehtiva üldplaneeringu põhilahendust muutev. Vastavalt Kose valla üldplaneeringule on planeeritava ala juhtfunktsiooniks elamumaa, millel on detailplaneeringu koostamise kohustus. Arvamused, ettepanekud ja vastuväited detailplaneeringule esitada hiljemalt 21.09.2017.

Väljaandmist korraldab: Läänetasandiku OÜ
Toimetaja: Anne-Mari Alver, 52 18 439
Kujundaja: Margus Leibak
Kaastöid ja reklaamisoove ootame aadressil:
koseteataja@gmail.com

Kose valla kaasav eelarve. Ole kaasatud!

Taaskord rakendame Kose valla eelarve koostamisel kaasava eelarvestamise põhimõtet. See tähendab, et iga vähemalt 16-aastane vallakodanik saab otseselt mõjutada eelarvet. Mitte ainult mõjutada, vaid lausa ise kujundada

Eelarves on 8000 eurot määratud vallaelanike poolt pakutud ideede realiseerimiseks. Igaühel on võimalus mõelda ja teha ettepanek just sellest lähtuvalt, mida ta sooviks vallas rajada, korraldada või muuta. Esitada võib ettepanekuid sealjuures nii paberikandjal vallavalitsusse kui ka spetsiaalselt kaasava eelarve jaoks loodud meiliaadressil kaasaveelarve@kose.ee elektrooniliselt.

Kaasava eelarve menetluse käigus võib ettepaneku esitada iga vähemalt 16-aastane isik, kelle elukoht on Eesti rahvastikuregistri andmetel ettepaneku esitamise hetkel Kose vallas.

* Palume ettepanekud esitada ajavahemikul 11.09-15.10.2017.

* Ettepanekuid võib esitada paberikandjal (Kose Vallavalitsus, Hariduse tn 1, Kose alevik, Kose vald ja Vallavalitsuse Ardu teeninduspunkti, Kesk tee 6, Ardu alevik, Kose vald) või elektrooniliselt (kaasaveelarve@kose.ee).

* Ettepanek peab sisaldama: 1) esitaja nime, kontakttelefoni või e-posti aadressi;

2) nimetust (lühike fraas, mis iseloomustab ettepaneku sisu);

3) idee kirjeldust, eesmärki ja olulisust (lühike kirjeldus, millisele Kose valla vajadusele ettepanek vastab, millise probleemi lahendab või millise uue võimaluse avab; mis on ettepaneku eesmärk; miks on ettepaneku teostamine Kose valla

Eelmise aasta kaasava eelarve abil valmis Oru Lasteaia kõrvale seiklusrada, mis avati selle aasta algul.

Kadri Põlm

eelarvest vajalik ja oluline);

4) sihtrühma (lühike kirjeldus, kes saavad probleemi lahendamiseks või uue võimaluse avanemiseks otseselt kasu; nimetatud hinnanguliselt sihtrühma suurus, vanus jm olulised tunnused);

5) ettepaneku hinnangulist maksumust;

6) või muud olulist infot, ideed iseloomustavast materjalist (eeskiri, joonis, foto, kirjeldust sellest, mida oleks idee hindajail lisaks oluline teada).

Pärast seda kui ettepanekute esitamise tähtaeg on möödunud, teeb Vallavalitsus ettepanekute esmase analüüsi ja esitab koos arvamusega ettepanekute läbivaata-

miseks kaasava eelarve komisjonile. Komisjoni koosseisu kuuluvad kõik Kose Vallavolikogu alaliste komisjonide esimehed ja Vallavalitsuse esindaja. Komisjon sõelub välja need ettepanekud, mis ületavad selgelt 8000 euro suuruse eelarve. Samuti võib komisjon sõelumise käigus sarnaseid ettepanekuid liita ja täiendada. Sõelumise tulemusena selgitatakse välja ettepanekud, mis pannakse rahvaküsitlusele. Enne rahvaküsitluse algust on ettepanekute tutvustamise infopäev, kus antakse rahvaküsitlusele pandavate ettepanekutele esitajatele võimalus oma ettepanekuid tutvustada. Rahvaküsitlus toimub elektrooniliselt või paberikandjal, kus iga vähemalt 16-aastane isik saab hääletada 1 (ühe) endale kõige meelepärasema idee poolt ID-kaardiga Kose Vallavalitsuse kodulehel või paberikandjal. Lõpuks kuulub realiseerimisele see ettepanek, mis sai rahvaküsitluse tulemusena enim hääli.

TULGE KAASA MÕTLEMA, ETTEPANEKUTE ÜLE HÄÄLETAMA JA VIIME ÜHESKOOS ETTEPANEKUD ELLU!

Lisainfo:

Merle Pussak
merle@kose.ee

Projekti kirjutamise koolitus

13. septembril kl 17.00

Kose Kultuurikeskuses

Koolitaja: Külli Vollmer (HEAK konsultant)

Info ja registreerimine kuni 11. septembrini tel 6339306; 5359 4233 margit@kose.ee (Margit Eerik)

Osalemine tasuta!

NB! Koolitusel on soovituslik osaleda kõigil, kellel on plaanis taotleda raha Kose valla projekti- ja tegevustoetuse taotlemise voorust või KOP-ist

**Täname
OÜ Toomatare
aastakümneid väldanud
meeldiva
koostöö eest.**

Kosejõe Kool

VALLAVALITSUS ANNAB ÜÜRILE SUULISEL ENAMPAKKUMISEL KOSE VALLALE KUULUVA RUUMI

Harju maakonnas Kose vallas Ardu alevikus Kesk tee 6 asuv ärruum pindalaga 8,3m² (katastritunnus 36302:002:0349), tähtaega määramata, alghinnaga 2,00 (kaks) eurot m² kohta kuus järgmistel tingimustel:

Lisaks üürile on üürnik kohustatud tasuma kasutatud elektrienergia, vee- ja kanalisatsiooni ning soojustusenergia eest.

Enampakkumisel osalemiseks esitada kirjalik kinnitus, et enampakkumisel osaleja on tutvunud enampakkumise tingimustega, on vastavuses seaduse nõuetega võimeline nimetatud tingimusi enampakkumise võitmise korral täitma ning nõustub asjassepuutuvate andmete kontrollimisega.

Enampakkumisel osalemise korral on tagatisraha 130 eurot.

Suuline enampakkumine toimub **25.09.2017 kell 09.00** Kose valla-majas Hariduse tn 1, Kose alevik, Kose vald, Harjumaa. Pakkumise toimumise ajaks peab olema tasutud tagatisraha Kose Vallavalitsuse kontole nr EE872200001120132608 Swedbank.

Ruumide vaatamiseks ja täiendava info saamiseks võib ühendust võtta tel: 6339 321, keskkonnanõunik Taimar Lossmann või tel 6339 302, jurist-volikogu sekretär Teele Nässi.

KOSE VALLAVALITSUS ANNAB ÜÜRILE SUULISEL ENAMPAKKUMISEL KOSE VALLALE KUULUVA RUUMI

Harju maakonnas Kose vallas Kose alevikus Hariduse tn 2 asuvad ärruumid pindalaga 90,7m² (katastritunnus 33702:003:0193), tähtajaga kuni 6 kuud, alghinnaga 2,00 eurot m² kohta kuus järgmistel tingimustel:

Lisaks üürile on üürnik kohustatud tasuma kasutatud elektrienergia, vee- ja kanalisatsiooni ning soojustusenergia eest;

Üürileandjal on õigus Leping erakorraliselt ennetähtaegselt üles öelda, teatades sellest Üürnikule kirjalikult 1 (üks) kuu ette;

Vallavalitsusel on õigus üürilepingu tähtaega pikendada.

Enampakkumisel osalemiseks esitada kirjalik kinnitus, et enampakkumisel osaleja on tutvunud enampakkumise tingimustega, on vastavuses seaduse nõuetega võimeline nimetatud tingimusi enampakkumise võitmise korral täitma ning nõustub asjassepuutuvate andmete kontrollimisega.

Enampakkumisel osalemise korral on tagatisraha 130 eurot.

Suuline enampakkumine toimub **25.09.2017 kell 09.30** Kose valla-majas Hariduse tn 1, Kose alevik, Kose vald, Harjumaa. Pakkumise toimumise ajaks peab olema tasutud tagatisraha Kose Vallavalitsuse kontole nr EE872200001120132608 Swedbank.

Ruumide vaatamiseks ja täiendava info saamiseks ühendust võtta tel: 530 44048, haldusjuht Andres Lutsar või tel 6339 302, jurist-volikogu sekretär Teele Nässi.

Aiandusettevõtja kursus Kose Kunstikeskuses

Kose Kunstikeskus osaleb Eesti Vabariigis liidud partnerina SA Inno vahendatud täiskasvanuharidusprogrammis, mida rahastab Euroopa Liidu Sotsiaalfond ning Eesti Teadus- ja haridusministeerium.

Programm kestab 3 aastat ning selle aja jooksul on meil plaanitud läbi viia 6 kursust. 2017.a. toimus 2 kursust: „Soome keel algajatele“ ja „Kangakudumine kui ettevõtlus“.

2018. aastal on plaanis samuti 2

kursust: „Inglise keel kesktasemele“ ja „Aiandus kui ettevõtlus“.

Aianduskursus algab 2017.a. oktoobris ning lõpeb 2018.a. mais, 1 koolituspäev igas kuus, pühapäeviti 4 ak.tundi. Kestvus kokku 40 akadeemilist tundi.

Esimene koolitus toimub 01.10. kell 15.30 – 18.30. Kursusel käsitletakse nii aiapidamise ja aiasaaduste müügi ettevõtluse teemat kui aednikutöö praktilist poolt (kuidas rajada ja planeerida aeda, istutada ja hooldada taimi-puid-põõsaid

jne.). Kursuse jooksul korraldatakse üks väljasõit näidisaeda. Koolitaja on Helve Vaarmann - Anija Aiaringi eestvedaja, aiandusagronoom ja maastikuehitaja

Kursustel on eelistatud sihtrühm: erialase ettevalmistuseta alla 34-aastased inimesed; keskhariduseta, erialase hariduseta või aegunud haridusega inimesed; elukestvas õppes mitteosalevad, ühiskondlikult mitteaktiivsed elanikud; üle 50-aastased inimesed.

Vabade kohtade jagumisel on võimalus osaleda ka teistel soovijatel.

Kursus on osalejatele tasuta. Rohkem infot kodulehel: www.kosekunstikeskus.edu.ee/kunstikeskusRegistreerimiseks tuleb saata osalemissoov e-posti aadressil: kosekunstikeskus@gmail.com

Tiia Rodi

Kunstikeskuse täiskasvanuõppe koordinaator

Ardu Kool lõimib õppetunnid huviharidusega

2017/2018 õppeaastal asuvad Ardu Kooli 1.klassi õppima 18 õpilast. Koolipere rõõmustab oma uute koolituliijate üle, ootab neid väga enda sekka ja soovib, et neil tuleks põnev ja õnnelik kooliaeg.

Kokku alustab Ardu Koolis sellel õppeaastal õppetööd 83 õpilast. Oleme uueks õppeaastaks valmis. Suve jooksul on uue ilme saanud kooli raamatukogu, spordihoones on renoveeritud võimla pörand ning duširuumid. Uudne on ka see, et hakkame soovijatele enne tundide algust pakkuma hommikuputru. Vajadus selle järele ilmnes 9. klassi õpilase koolitoiduala-õpilasuurimuse tulemustest.

Meie kooli moto "Mõeldes homsele" viitab kooli soovile lõimida üldhariduse õppekavas käsitlevaid teemasid huvitegevusega. On ju teada, et inimene õpib meelsasti siis, kui tal on põnev ja huvitav ning ta näeb õpitu reaalsel vajadust. Näiteks alustab tööd arvutiring, kus lisaks digitaalsele kirjaoskusele anname huvilistele ka esimesed programmeerimise algtoed, robotikaringi abil püüame muuta loodusainete õpe elulähedasemaks, st aita me lihtsate vahenditega õpilastel teda ümbritseva maailma erinevate protsesside toimimisest paremini aru saada.

Õpilaste lugemishuvi äratamiseks ning suurendamiseks on 1. kooliaastme õpilastele tunniplaani lisatud raamatukogutöötaja poolt läbiviidav raamaturing.

Meisterdamis- ja kunstiringid arendavad osalejates peenmotoorikat, püsivust ja kannatlikkust, spordiringid arendavad lisaks liikumisharjumusele ka õpilaste koostööoskusi ning keskendumist. Põnevust jagub veelgi nii sügisel avatavatesse uutesse kui ka eelnevalt käivitunud ringidesse, õppekäikudesse ning õppetundidesse – ühesõnaga igasse koolipäeva.

Oluline osa selles on lisaks kooli eelarve võimalustele ka KIK-i projekti abil saadud lisarahastus loodusteadlikeks õppeprogrammideks ja õppekäikudes, samuti Digi-pegel abil saadud tahvelarvutitest

Ardu õpetajad üllatasid 1. septembri aktusel ilusa luulepõimikuga.

ning ProgeTiigri taotlusvoorst saadud EV3 robotikakomplektidest. Laulu- ja Tantsupeo SA poolse toetuse abil on ostadud I-II kooliaastme lauljatele/tantsijatele seeliku jaoks kangas, millest tuleb nüüd rahvariideseelikud õmmelda.

Augustikuine sagin koolimajas lubab arvata, et tuleb taas üks vahva õppeaasta.

Soovin kooliperele ning ühtlasi ka kõigile Kose valla haridusastutestele ja hariduse sõpradele inspireerivat ning ideederohket algavat kooliaastat, sest just koos loome parimad võimalused laste edukaks arenguks ja neile lahedaks koolipäevaks.

Ülle Pässe
direktor

Ardu Lasteaia tervitusluuletus

Väikestel lastel on väikesed peod,
Väikesed südamed, väikesed teod...
Väikestel lastel on veeselged silmad.
Nende jaoks selged ka vihmased ilmad.
Väikestel lastel on looduse juuksed,
Tõeline naer ja tõelised nuuksed...
Jäägu Sul silmad veel kauaks nii särava,
Lahti siis Sulle kõik maailma väravad!
Ardu Lasteaed tervitab algaval õppeaastal kõiki kaasteelisi!

Tiina Suvi
direktor

Õpime iga päev midagi uut!

Kose Lasteaed Päevalill koos Habaja Lasteaiaga ootab kõiki säravsilmsid, rõõmsameelseid lapsi septembrist lasteaeda.

Meie suures lasteaias on alates 1. septembrist 10 rühma, 175 last ja 50 töötajat. Lasteaias on kaks söimerühma, logopeediline tasandusrühm, liitrühm ja kuus aiarühma. Asume kolmes majas.

Suve jooksul on hoopis uue kuue saanud tasandusrühm, Kose Lasteaia õuealale on paigaldatud viis lastesõbralikku uut atraktsiooni. Meie parkla ja õueala on liiklejatele joonitud. Uuendatud on rühmade sisustust.

Alates 2017. aastast on lasteaias oma nimi, lipp, logo ja pitsat. Meie lasteaed on täis rõõmu, erinevaid lilli ja uudishimu, sest "Õpime iga päev midagi uut" (Kose Lasteaia moto - autor Sander Prits).

Rõõmsat õppeaasta algust kõigile!

Evelin Sillaste,
direktor

Ardu Kooli I klass

1. Aleksander Alver
2. Kristella-Anette Avi
3. Grete-Liis Falberg
4. Kristel Korobkova
5. Harry Krümann
6. Tristan Noel Lebedev
7. Kadileen Nikker
8. Renate Nikker
9. Crystal Ingrid Nurmsalu
10. Kristel Palm

11. Preti Pluss
 12. Triine-Marie Talv
 13. Kaspar Tänav
 14. Kertu Tänav
 15. Edwin Uiibo
 16. Oliver Varik
 17. Silver Varik
 18. Dagni Ülejõe
- Klassijuhataja
Margit Valdma

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kooli I klass

1. Raido Jaansalu
2. Simmo Kozlov
3. Eliis Lemberg
4. Erik Johan Lepik
5. Henrik Liimets
6. Lauren Liimets
7. Elisabeth Mann
8. Laura-Liis Männiste
9. Meribel Määrfeldt
10. Marten Pöldma

11. Lisette Marii Raja
 12. Otto Rooni
 13. Emma-Liisa Siimumäe
 14. Aksel Sulõnd
 15. Alina Šitkauskas
 16. Ronja Valgmaa
 17. Kertu Villemas
 18. Isabel Voolmaa
- Klassijuhataja on
Marge Paris

Kose Gümnaasiumi I klassid

1. A klass

1. Hannele Aarna
 2. Gregor Martin Bachmann
 3. Stella Hanson
 4. Jarko Jöffert
 5. Janely Jäks
 6. Joonas Järve
 7. Jakob Kallas
 8. Keren Kirsipuu
 9. Chiara Kivisaar
 10. Sten Kooskora
 11. Lukas Kurvits
 12. Amaia Möttus
 13. Hannelore Rihanna Polma
 14. Roht Emilia
 15. Kenneth Seppi
 16. Maarja Herena Solomon
 17. Oliver Söönurm
 18. Merylyn Tamm
 19. Margret Tanneberg
 20. Edith Tika
 21. Uku Vaht
 22. Liis Viilki
 23. Laura Heleen Väljari
- Klassijuhataja
Kristi Arusoo

4. Krete Marit Kaju
 5. Hanna Marie Kalt
 6. Ott Kurrusk
 7. Sander Lahe
 8. Annabel Liiv
 9. Polina Ljutenko
 10. Samuel Loitloo
 11. Getter Majas
 12. Mary Moosus
 13. Kairit Mutanen
 14. Alexander Mõek
 15. Hans Otto Mölder
 16. Kertu Nael
 17. Simone Triine Niine
 18. Helin-Mari Parv
 19. Veiron Seredjuk
 20. Aleksander Sild
 21. Annabel Sööt
 22. Kristiina Veinberg
 23. Maribel Viisut
 24. Marten Viljak
- Klassijuhataja
Sirje Truuväärt

1. H klass (Harmi õpipaik)

1. Relika Peetsmann
 2. Liisi Kokkar
 3. Roland Aavik
- Klassijuhataja
Regne Soon

1. B klass

1. Triine Sofie Eichenbaum
2. Joanna Ilves
3. Joosep Jakk

Oru Põhikooli 1a ja 1b klass

1. Aksel Jakob Alberg
2. Taavet Arm
3. Robin Bortnik
4. Alexander Cartmill
5. Jarno Enni
6. Elisanne Ester
7. Mihkel Kalde
8. Robin Karu
9. Thea Kuller
10. Patrick Köster
11. Hugo Loik
12. Kristjan Lumera
13. Helery Rachel Mahla

14. Stefi Ormak
 15. Karmen Piip
 16. Hannes Press
 17. Piibe Pruuli
 18. Katriin Randorg
 19. Merek Remmelkoo
 20. Reimo Rohi
 21. Eliise-Heleene Ross
 22. Kenert Tomson
 23. Rain Thomas Tuttelberg
 24. Harald Vahtramäe
 25. Rain Vellepere
- Klassijuhataja Kristi Arjakse

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool - mis tehtud, mis tegemisel

Kõigepealt tahan veelkord tänada meie saatjaid, kes võtsid sellel tant-supeonädalal enda kanda saatja töö ja vastutuse selleks, et meie õpilased said kaasa teha sellel suurel ja toredal peol.

Aitäh lastele, kelle suur töö ja kohusetunne viisid sihile, suurele peole! Aitäh juhendaja Ave – rahvatantsu traditsioonide hoidmise ning noorte tantsupisiku nakatamise eest. Aitäh, et viisid meie õpilased XII noorte laulu- ja tantsupeole “Mina jään!” Laulu- ja tantsupeost on möödunud kaks kuud, kuid peolt saadud emotsioonid on endiselt alles.

Nende emotsioonidega on tore alustada ka uut õppeaastat. Rõõmustame, et meie kooli laste arv on aastatega kasvanud. I klassis alustab õpinguid 18 last, kogu nelja klassi peale on kokku 68 õpilast. Lasteaiarühmad on samuti komplekteeritud.

Lasteaia- ja kooliõpetajad on olemas ning valmis uuteks väljakutseteks. Kõige suuremat puudust tunneme kokast. 29. augustil pidasime pisarate ja naeru saatel kokk Viive Oksa lõpupidu. Viive, kes töötas meie juures 45 aastat, suundus pensionile. Aitäh talle suurepärase töö ja professionaalsuse eest! Loodan, et leiame peagi ka ametijärglase.

Otsustasime 2017/2018 õppeaastal edasi minna selle aasta suvise laulu- ja tantsupeo teemaga „Mina jään!“, kuna see sobitub meie tegemistega, mis on seotud Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaga.

Õppetöö korraldamine
2017/2018 õppeaastast läheme üle haridus- ja teadusministeeriumi poolt kehtestatud viiele koolivaheajale, õppetöö perioodideks on trimestrid. Eks esialgu on harjumatu, et õppeperiood ja koolivaheaeg justkui ei kattu, aga küll ajapikku harjume ka selle korraldusega.

Algaval õppeaastal rakendub riiklik kehalise kasvatuse põhikooli

Vallavanem Merle Pussak tervitab Kose-Uuemõisa Lasteaed-Algkooli õpilasi ja õpetajaid uue õppeaasta alguse puhul.

ainekava, kus on ujumise õpitulemused sõnastatud järgnevalt: „Õpilane 1) oskab ujuda, sealhulgas vee pinnal hõljuda, vees sukelduda, rinnuli- ja seliliiasendis kokku 200 meetrit edasi liikuda; 2) hindab adekvaatselt oma võimeid vees ja rakendab eakohaseid veeohutusalaalseid oskusi.“ Õppesisu on kirjeldatud järgnevalt: „Veega kohanemine, sukeldumine, hõljumine, libisemine, rinnuli ja seliliiasendis edasiliikumine, turvalisus vees.“ Kohustuslik algõpetus peab toimuma I või II kooliastmes.

Meie jaoks ainekava uuendus sisulise poole pealt muudatusi ei too. Oleme ujumiseõpetusega nii lasteaia vanemas rühmas kui kõikides kooliklassides tegelenud juba väga mitmed aastad ning see on meie lasteaia-kooli tunniplaanis. Kõik ujumisega seotud õpetajad on läbinud ka „Õpime ujuma“ koolituse, mida viivad läbi Eesti Ujumisliidu, Norra Ujumisliidu ning Selts Eesti Vetelpääste koos-

töös spetsiaalse ettevalmistuse saanud ja praktilise kogemusega ujumise juhendajad. Ujumistundide läbiviimisel on väga oluline olnud eelkõige meie endi õpetajate valmisolek ning koostöö Kose uula õpetajate Öne Aro ja Valdur Kalmega. Väga suureks abiks on alati lapsevanemad, kes on lisaks vallavalitsuse poolt võimaldatud bussile aidanud oma transpordiga ning abitreeneriks olemisega.

Jätkame Erasmus+ projektiga „Sustainable Ecology“, kus osaleb 11 kooli kümnest riigist. Projekti peamiseks eesmärgiks on anda lastele teadmisi ümbritseva keskkonna säilitamisest, taas- ja uuskasvatusest. Lapsed õpivad ja töötavad koos eakaaslastega erinevatest Euroopa riikidest. Selle õppeaasta esimene projektkohtumine toimub juba oktoobris Poolas.

Samm-sammult kaasajastame digitaristut. HITSA toetuse ja asutuse eelarvega sai soetatud 18 tahvelarvutit, mis peaksid septembris

lasteaeda-kooli jõudma. Usun, et need leiavad aktiivset kasutamist ja nende abil saab rikastada õppekasvatustööd.

Uuendused sees ja väljas

Vana maja tahab iga-aastast lihvimist nii seest kui väljast. Oma töötajate, valla remonditööliste ja Kose kunstilaagri laste abiga sai uuendatud kooli garderoob. Nüüd on seinad rõõmsatoonilised ja sisseastujat tervitab lilleline seinamaaling.

Septembris-oktoobris peaksid ehitajad lõpule jõudma tuletõrjekooste paigaldustöödega. Sellega saavad trepikojad eraldatud omaette tuletõrjekeskkondadeks ning maja peaks vastama tuleohutusnõuetele.

Lasteaialapsed tunnevad rõõmu õuealale paigaldatud kolmekohalisest kiigest ja suurest liivakastist. Vahetunnid mööduvad meie koolis peamiselt õues ning endiselt on parimaks ajaveetmise kohaks spordiväljak.

Lasteaia-kooli aia taha ehitati suve jooksul kelgu- ja suusamägi. Siinkohal tahan lastevanematele meelde tuletada, et tegemist on üldkasutatava mäega ning igauks peab ise kinni pidama ohutusreeglitest, et hoida oma tervist ja heaolu.

Arvan, et suvi oli tegus nii puhkamise kui töötegemise poole pealt. Tagasi vaadates sai palju ära tehtud. Selles osas on oma silm kuningas, kel huvi, võib läbi astuda ja oma silmaga kaeda.

Soovin huvitavat kooliaastat kõigile!

Signe Sirel
Direktor

Meeleolukas taaskohtumine Ravila algkoolis

Esimese koolipäeva rõõmus elevus. Klassiruumist kostub elav jutuvada, kõlab koolikell. Algabki aktus.

„Aastatega on aina keerulisem leida uusi tervitussõnu,“ alustab kooli juhataja Eda-Mai Järvelaid. „Nii tore on teid siin tervitada ja näha teid juba suurtena.“

Valitseb tõeline pidupäeva meeleolu.

Väike vahetund. Kuid, mitte kauaks, sest algamas on klassitunnid. Üks seltskond jookseb kehalise kasvatuse tundi, kus läheb tarvis kiireid jalgu ja palju osavust. Teised aga suunduvad eesti keele tundi, kus tarvis lahendada nutikust ja head mälu nõudvad viktoriiniküsimused. Järgmised panevad proovile oma kunstiajandi kinnisilmi joonistamisel. Taamal uitavad õpilased püüavad mõistatada ja ära tunda erinevaid taimi loodusõpetuse tunnis. Ja siis veel ühine ponnistus võistu-laulmises.

Nagu kooliajal ikka, vast kõige enam oodati ikka üht mõnusat klassiõhtut.

12. augustil sai teoks mitmeid kuid planeeritud Ravila algkooli vilistlaste ja endiste töötajate kokkutulek. Üle aastakümnete oli taas võimalus taastutvuda koolimajaga ja näha sõpru- tuttavaid-klassikaaslasid algkooli ajast. Suur rõõm oli kohata ka endiseid klassijuhatajaid ja õpetajaid. Nagu

Kelly Talimaa

kooli ainuke ja pikaajaline juhataja oma tervituskõnes mainis, on selle 17- tegevusaasta jooksul siin majas õpetanud 20 õpetajat ja õppinud 227 õpilast. Tuleb tõdeda, et seda on väikse koolimaja kohta omajagu.

Vaatamata südasuvisele ajale ja hoolimata ilmatädi vembutamisest esmalt palavalt lämbest pärastlõuna ning seejärel vaatamängulise äiksetendusega, tuli kokku vahva seltskond õpetajaid-õpilasi. Üheskoos lapati kooli almanahhe ja vaadati vanu fotosid, vesteldi juttu ja meenutati seikasi algkoolist. Nagu ühel korralikul kooli kokkutulekul ikka, sai järg-

misteks kohtumisteks tehtud ka fotomeenutused ühis- ja klassipiltide näol. Maitsvat kõhutäit ja joogipoolist pakkus kohvik EHE ning tantsu sai keerutada bändi saatel. Pidu jätkus retrodisokoga ja kangemad pidasid vastu varaste hommikutundideni.

Teoks sai üks ütlemita vahva ja südantsoojendav päev! Seda kinnitasid osalejad korduvalt.

Korraldusmeeskond tänab kõiki kohaletulnuid mõnusa ajaloorännaku ja fantastiliste emotsioonide eest! Oli tore olla taas korra algkoolis.

Ave Nael

Head uut õppeaastat!

Oru Põhikoolis rõõmustame algaval õppeaastal selle üle, et meil on palju toredaid õpilasi. Õpilastega töötavad nii suurte kogemustepagasiga kui ka alles alustavad õpetajad ning kõigi meie igapäevase heaolu eest kannavad hoolt majanduspersonalid liikmed.

Õppeaasta alguseks on värskenduse saanud mitmed klassi- ja üldruumid ning päris uue ilme saab septembri alguseks arvutiklass.

Õppekava täiendusena pakume 7. klassi õpilastele loovtöö eeldusaineid, 8. ja 9. klassis valikaineid, mille hulgast õpilane saab valida ühe lähtudes enda huvidest. Laialdased on ringide valikuvõimalused ning kavandatud huvivõrgud toetavad igakülgset õppekava täitmist.

Algaval õppeaastal tähistame Eesti Vabariigi 100-ndat sünnipäeva ning kavandame 2019. aastal peetavat Oru Põhikooli 380-ndat juubelit.

Aino Saava
Oru Põhikooli direktor

Algab õppeaasta uus

Algamas on järjekordne õppeaasta uus, lasteaia rühmi Orus jätkuvalt on kuus.

Lapsi käimas lasteaia hetkel 103, maja puhtaks küüritud, pühitud on tolm.

Personal on olemas, kõik sõbralikud, head, kollektiiv on ühtne – nii olemagi peab.

Õuealal rõõmustab meid univikist tee, kõigile see palju silmarõõmu teeb.

Kahe rühma tubadel on seljas värsked kuued, pahteldatud, värvitud ning kapid, voodid uued.

Õppeaastaks soovime ikka rõõmsat meelt, et jätkuks kindlad suunad hariduse teel.

Terje Ednaševsky
Oru lasteaed „Mesimumm“ direktor

Kose Kunstikool alustab uut moodi

Kose Kunstikool täitub sellel aastal 17 aastat kooli käivitamisest. Iga kool vajab ajaga kaasaskäimist ja nii ka kunstikool.

Mis siis on koolis muutumas?

Kooli põhiõppe programmis on jätkuvalt ainetundidena joonistamine, maal ja kompositsioon. Vormiõpetuse asemele tulevad tsükliõppe tunnid st. et kahe kuu kaupa erinevad ained aasta jooksul kõigil põhiõppe kursustel. Alustame septembris-oktoobris animatsiooniga, mida juhendab Sven-Tõnis Puskar, november - detsember on disainiõppe tsükkel, jaanuar - veebruar on vormiõpe, märts – aprill arvuti/graffiti tsükkel. Muutused tulevad ka hindamissüsteemis, kus põhiõppe kahel esimesel kursusel numbrilist hinnet enam ei panda, küll aga toimub kirjalik hinnangute andmine. Sellel aastal ootame lapsevanemaid hindamistele ja kõik õpilaste poolaastal tehtud tööd jäävad mõneks päevaks kunstikooli seintele näituseks, ootame väga, et vanemad leiavad võimaluse tulla tutvuma oma lapse töödega.

Uute õpilaste vastuvõtt kunstikooli:

Septembrikuu jooksul ootame uusi õpilasi ja nende vanemaid tutvuma kooliga ning leidma endale sobiv õpperühm. Maja on avatud esmaspäevast neljapäevani 14.00-18.30 ja reedel 14.00-17.30-ni (va 7.09 kui oleme kooliga näituse külastamas).

Võtame vastu õpilasi järgmistesse õppegruppidesse:

Eelkool (alates 4. eluaastast) 2 tundi nädalas laupäeviti kell 11.00-12.30. Alustab 16.09.

Vanus 7.-10. a.: algklasside kunstiring, 2 tundi nädalas kell 14.00-15.30

Vanus 10.-18. a.: tarbekunsti ring, 2 tundi nädalas (reedeti kell 15.00-16.30)

I põhiõppe kursusele ootame õpilasi alates 11 eluaastast, 8 tundi nädalas, kahel päeval kell 16.30-18.30

Täiskasvanute õpe jätkub kolmapäeviti kell 18.30-20.00. Ootame uusi huvilisi liituma.

Kunstikooli avapäev on kolmapäev 06.09, kell 14.00-16.30 ootame õpilasi torti sööma ja tutvuma tunniplaani. 07.09 toimub väljasõit näitustele Tallinnas. Täpsem info kooli kodulehel www.kosekunstikeskus.edu.ee ja FB Kose Kunstikool.

Robootika ringid jätkuvad ja moodustamas on ka uued grupid: alates teisest klassist Kose Gümnaasiumis ja Kose-Uuemõisa Koolis alates esimesest klassist.

Õpilaste registreerimine kooli toimub aadressil kosekunstikeskus@gmail.com ja tel 56564046 Margit Mikk

Ilusat kooliaastat kõigile!
Kose Kunstikool

Margit Mikk

Kose Gümnaasiumis õpib 587 õpilast

Margit Eerik

Kose Gümnaasiumis asus esmakordselt õppima 50 esimese klassi õpilast. Kokku alustab Kose Gümnaasiumis sel õppeaastal 587 õpilast. See on üle 40 õpilase rohkem kui eelmisel aastal.

„Tänaseks on koolipere saanud juurde ka õppimisvõimalusi – meiega on liitunud Harmi kooli õpilased ja õppekompleks. Hea Harmi kooli rahvas – tere tulemast meie ühtsesse perre! Harmi õpipoisid ja tüdrukud lähevad välja loodusõppekeskuse. Missuguseks see keskus kujuneb, see sõltub meie kõigi koostööst siin valas – koolipersonalist, kogukonnast, valijutidest ja lõpuks lastest endast, kes ütlevad, mida nad soovivad.

Tänaseks on suurenenud ja täienevad ka kooli õpetaja- ja töötajaskond. Tööle asuvad uued aineõpetajad inglise, vene, eesti keele ja kirjanduse, lisaks ka loodusainete, ühiskonnaõpetuse, klassiõpetajad ja tugiohvitserid.

Teie panusest sõltub laste heaolu ja meie hariduse kvaliteet. Ja jätkugu teil jõudu ja positiivset energiat panustada meie kooli arengusse. Julgege olla oma-

näolised ja loovad oma teadmiste edasiandmisel,” rääkis Kose Gümnaasiumi direktor Martin Medar 1. septembril aktusel.

Suuremad uuendused Kose Gümnaasiumis:

- Harmi õpipoisiga tegevuse toetamine ja loodusõppekeskonna kujundamine
- Üleminek trimestrile ehk hindamine hakkab toimuma 3. õppeaastas
- Gümnaasiumi õppekava muudatus
- E-koolilt üleminek stuudiumile
- Uus server ja WIFI
- Uus kooli raamatukogu
- Tuleohutusnõuetele vastavus (turvalgustus ja tuletõrjekeskseksioonide ehitus)
- Projekt „Õuesõppeprogrammid“
- Projekt „Ettevõtlussuund gümnaasiumis“
- HITSA seadmete taotlus

Kose Gümnaasiumi valgustusega tegeletakse aktiivselt

Vallavanem Merle Pussak kinnitab, et töö kooli valgustuse korda saamisel on aktiivne ning sellega tegeletakse peaaegu iga päev.

Kose abivallavanem Ott Valdma annab põhjaliku ülevaate, kuidas valgustusprobleem tekkis ja mis järgus praegu lahenduseni jõudmisel ollakse.

Kui 2013. aastal Kose Kultuurikeskuse tööd (lühendatud nimetus) käisid, selgus, et projekterija ei olnud ventilatsiooni projekterimise puhul arvestanud kandvate vahetladega, õigemini oli ta arvestanud, et nendest võib torud läbi puurida. Ehituse käigus selgus, et seda teha ei tohi. Ehitajal oli kohustus koostada tööprojekt ning nad ei kaasanud projekti koostajat, vaid võtsid uue. Lahenduseks oli kogu lae allapoole toomine ventilatsioonitorude tõttu. Ehitajal oli ka kohustus koostada tööprojekt õige lahenduse leidmiseks. Sellest tulenevalt ei arvestanud ei projekterija, ekspertide ega ka ehitaja, et ka laevalgustus tuleb seetõttu allapoole ehk tegelikult oleks pidanud kogu valgustuslahenduse uuesti projekterima. Ka vald ei osanud midagi kahtlustada, sest ehitaja poolt tellitud ning Elektri-kontrolli Teenused OÜ poolt 19.03.2013 teostatud mõõtmisprotokoll ei tuvastanud probleeme. Tegemist oli KOIT kavast saadud Euroopa Liidu projektitoetusega ja projekti lõpptähtaeg lähenes väga kiiresti. Ka sel ajal ametis olnud vallavanem ning projektijuht võiksid keerulise olukorra tekkimisest rääkida ning oma kokkuleppeid ehitajaga kommenteerida.

Garantiaeg ja tühi ehitusfirma

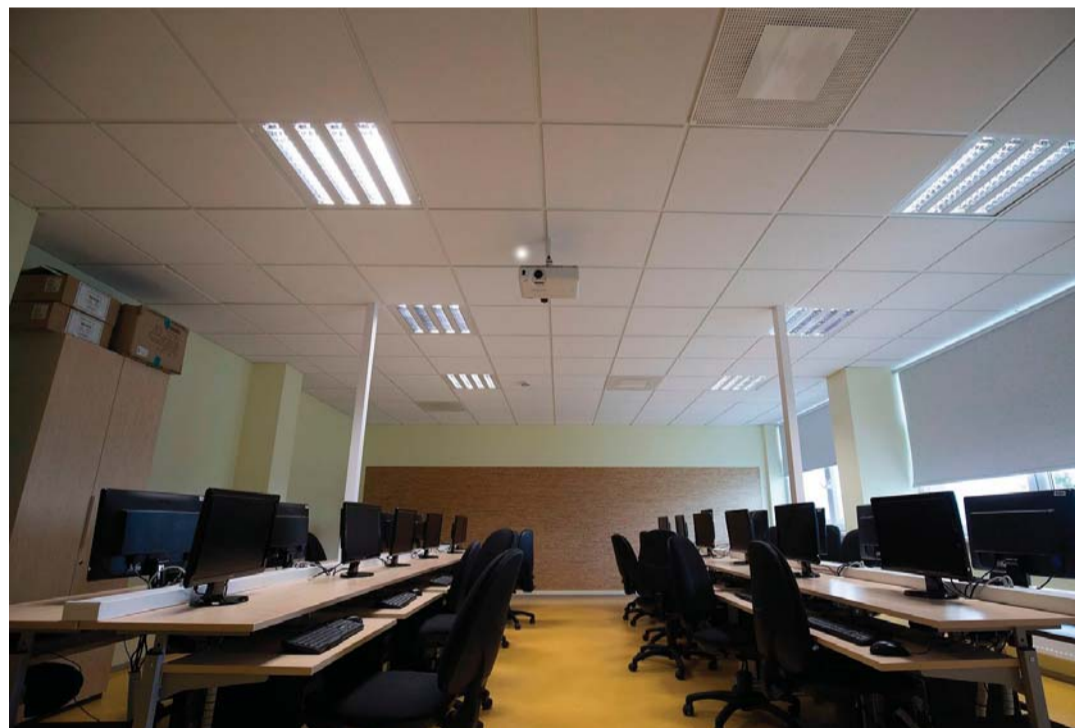
Probleemid valguse (ja paljude

muude probleemide) osas ilmnesid kohe 2013. aasta õppeaasta alguses. Vald nõudis senisele neljale (!!!) valgustile klassiruumis juurde kaks valgustit ning maksis ka selle ehitajale kinni. Ehitajal oli nõutud kehtiv pangagarantii ja garantiiaeg jooksis ehk kõik probleemid, mis olid ja on pidid minema antud garantii raames ehitaja poolt tegemisele. Kui vald oleks midagi püüdnud ise parandada, oleks nimetatud garantii kaotanud kehtivuse. (Lihtne võrdlus garantiiga liisinguautole muudatuste tegemisega.)

Pole mõtet hakata vist üles lugema loendamatuid kirju ehitajale vaegtööde osas. Olukord tipnes eelmise aasta (2016) lõpul kui selgus, et ehitaja antud pangagarantii kuupäev on üsna ligidal. Ehitajale sai saadetud järjekordsed kirjad, mis olid koostatud valla ehitusnõuniku, arhitekti ning valla lepingulise juristi poolt.

Ütle mata ei saa jätta, et ehitaja oli juhatare liikmeteks määratud vandeadvokaadid ehk ettevõtte oli sisuliselt tühjaks kandidid ning viimane vara oli veel pangagarantiiks antud kinnisvara Tallinnas, mis pangagarantii realiseerimisel oleks läinud panga poolt müüki, aga pank oleks koheselt maksnud vallale välja pangagarantii summa.

Vald esitas loetud päevad enne pangagarantii tähtsaja kukkumist pangale avalduse garantii täitmiseks, mille peale tuli nimetatud juhatare liikmete/vandeadvokaatide poolt vallavanemale ähvardavaid kõnesid ning meile, et vallavanem

pangagarantii nõude tagasi võtaks. Ei võtnud.

Ülevaade kohtuteest

Ehitaja esitas esmaseks õiguskaitses hagi, et vald ei saaks nimetatud garantiid rahaliselt kätte. Käinud läbi kolm kohtuastet, võitsime me need kõik ja ehitajal hakkas pärast viimast riigikohtu otsust kiire vaegtööde tegemise osas, et vald seda raha kätte ei saaks ja et nad saaksid ise vajalikud parendused tehtud. Kiire hakkas muidugi valla kokkulepete tegemisega ning tellingute püstitamisega, sest suurem ja mahukam osa tööst oli seotud katuse ja fassaadiga. Kohumaterjalides olime siiski loetlenud üles ka valgustuse, mida ehitaja ise polnud vaidlustanud. Ehitaja on olnud pahatahtlik, sest kui fassaad on saanud korda, siis katuse puudujääke nad salgavad ja leiavad ettekäaneteks päevikute mittepä-

damise ning valgustuse puudujääke nad ikkagi ei tunnista ning käime seetõttu uuesti ehitajaga kohtu.

Meie eelkäidud kolm kohtuastet ning otsus ütles vaid, et meil on õigus pangagarantii sisse nõuda ja ehitajale ei saa sellega mingit kahju tekkida, nüüd aga vaidleme, mille kohta täpselt me võime pangagarantiid kasutada kuna rahaliselt mahukaim osa tööst (fassaad) on tehtud.

Vald oli heatahtlik ja lasi ehitajal oma probleeme hakata lahendama ning ehitaja saab nüüd väita, et neil on kõik tehtud. Me ei saanud ka teisiti käituda, sest pangagarantii ning ehitusgarantii tähtsajad erinesid ehk kui oleksime raha välja nõudnud pangalt, siis saaksid nad väita, et garantii kehtib ja nad teevad need tööd ära, arvestamata fakti, et nad neli aastat pole selleks midagi teinud. Igatahes praegu

vaidleme sh valgustuse üle ning seetõttu tellis vallavalitsus ekspertiisi, mille teostas 14.07.2017 Tiit Tamm Inseneribüroo OÜ.

Pika ekspertiisi lühikokkuvõte

Ehitaja ei arvestanud ja ehitusjärelvalve ei juhtinud tähelepanu, et valgustus on vaja Tellijal ehk lallal uuesti projekterida, sest oli liiga palju muutuseid. Samas oli ehitajal kohustus koostada tööprojekt ning nad oleksid pidanud sellisel juhul selle ise koostama.

Ehitaja paigaldas mitte-projektijärgseid valgustid, vaid Chinese Export märgise kujuga valgustid (projektis olid lubatud samaväärseid), mille kujund on sarnane Euroopa Liidus kasutatava CE märgisega, aga ei taga valgustite Euroopa Liidu nõuetele vastavust.

Tahvlivalgusti on valesti paigaldatud ning tekitab tahvlile triipe

(kõrgusel h=1,7 m isegi 2250lx, mis 20 cm madalamal kahaneb ligi kolmandikule ning lubatud on 500lx)

Valgustustugevus on liiga tugev ning liiga ebahütlane ehk rohkem ja väiksema võimsusega õige CE märgisega valgusteid tagaks klassiruumis ühtlase ning madalama valgustatuse.

Eelkõige tekitab valgustusprobleeme õpetajale, sest lapsed alla 20 eluaasta ei taju rõngust nii nagu täiskasvanud.

Miks me ise pole teinud?

Nüüd tekib lugejal kindlasti küsimus, miks me ei ole asendustegevusena ise valgusteid välja vahetanud. Võetud pakkumiste vahemik jääb 10 000 – 30 000 euro vahele. Vald on lähtunud huvist, et valgustuse peaks korda tegema ehitaja. Kui oleksime ise läinud midagi muutma, saaks ehitaja tõestada, et me oleme garantiitingimusi rikkunud ning andnud kulu jääks valla ehk maksumaksja kanda. Kas vald peaks sellise kingituse ehitajale tegema? Pangagarantiid varem poleks saanud välja nõuda, sest isegi praegu saavad nad väita, et garantii kehtib.

Samuti tekib küsimus, miks tunnustatud omanikujärelevalve omanikku ehk valda ei kaitse ja vald peab ekspertiise tellima ja ennast ise esindama. No eks vandeadvokaatidest ehitaja juhatus tunneb ju seadust ja kui omanikujärelevalve on kõik ehitaja tegevused kooskõlastanud, siis tegelik vastutus langeb lõpuks omanikujärelevalve peale. Viimased ei ole veel vist mõistnud, et vastutus langeb pangagarantii vallale laekumise puhul lõpuks ikkagi nende kaela, sest vandeadvokaatidel on vaja ja enda leib välja teenida.

Kose Vallavalitsus

Neli aastat vallarahva teenistuses

2013. aasta valimiste järel moodustasid valimisliit „Meie vald Kose“ ja Sotsiaaldemokraatlik Erakond koalitsiooni, et juhtida Kose valda. Nelja aastane valimistsükkel on möödumas ja on viimane aeg teha kokkuvõtteid tehtust. Esitame info koalitsioonilepingu pealkirjade järgi.

Üks esimesi tülüküsimusi koalitsiooni ja opositsiooni vahel peale valimisi oli konkursi korraldamine uue vallavanema leidmiseks. Nii debattides kui ka valimisprogrammis pidasid praegused koalitsioonipartnerid valdkonnas valla juhtimine vajalikuks leida vallavanem avalikul konkursil. Konkursi tulemusel sai vald vallavanema, kes oli Kose valla juhtimisega kursis tänu varasemale ametikohale.

Kokkulepeteks oli Ardu teeninduspunkti avamine, e-teenuste levik, sh valla eelarve eelnõu selletuskirja arusaadavam lahtikirjutamine. Viimasega seonduvalt on kõigil vallaelanikel ja eelkõige volikogu liikmetel parem ülevaade valikutest eelarve osas, mis on suurendanud avatust ja demokraatlikku arutlusprotsessi vallavolikogus. Seda tava on jätkatud nelja aasta jooksul. Koalitsioon tuli kaasa ka opositsiooni algatud ettepanekuga kaasava eelarve põhimõtete rakendamiseks. Selleks on iga-aastaselt eraldatud 7000 kuni 8000 eurot, mille eest on toetatud Viskla külla kiikla ja Oru külla mänguväljaku rajamist.

Vallale kahjulike lepingute lõpetamine

Tähtsaks peeti ka vallale kahjulike lepingute lõpetamist. Vallavolikogus anti vallavolikogu revisjonikomisjonile ülesanne selliste lepingute uurimiseks. Nende hulgas oli endise Kose vallavanema poolt sõlmitud leping pelletiküttele üleminekuks Oru Lasteaias ning Oru Põhikoolis. Nimetatud lepingute tõttu maksis Kose Vallavalitsus 2015. ja 2016. aastal lepingus fikseeritud soojatööstusest vähem tarbitud sooja eest 50% trahvi soojahinnast ehk kahe aasta peale kokku 28 176 eurot. Lepingus oli ka punkt, mille järgi on soojaettevõttel õigus iga-aastaselt soojahinda tõsta 5% võrra ning vallal polnud õigust seda vaidlustada.

See leping oli sõlmitud kahel põhjusel õigusvastasel: tegemist oli pikaajalise kohustuse võtmisega, milline oleks siis ja on ka praegu võimalik ainult Kose Vallavolikogu loal ning nimetatud teenuse sisseostmiseks oleks pidanud korraldama riigihanke. Samas Pelletiküttele AS lepingu teise osapoolena ei pidanud teadma, kuidas Kose vallas asjad peavad käima ning neid tuleb käsitleda heausksete lepingupartneritena.

Vallale kahjulikke lepingute hulka võiks liigitada ka Kose Kultuurikeskuse ehitustööde lisalepingu, millega võeti vallale suuri kohustusi ning mille tasumiseks kulutati suur osa Kose vallale eraldatud ühinemistoetusest. Samuti tekitas küsimusi eelmisel aastal Oru Küla keskuse ruumide kasutuseleandmise leping MTÜ Laheorga.

Kõige rohkem Kose valda mõjutavaks veaks võiks pidada OÜ

Kose Vesi ning AS Pelletiküttele vahelist soojalepingut. Seetõttu maksavad Kose soojapiirkonna elanikud sooja eest 88,10 €/MWh. Ardu, kus saadi toetus SA KIK-st ning mindi üle hakkepuidule, maksab toasoe 64,20 €/MWh. Hinnavahe on õigesti tehtud otsuste ning vale otsuse vahel ca 27%, mis toob nii vallale kui kõikidele teistele tarbijatele väga suurt kahju. Nimetatud lepingut on väga keeruline ja kulukas lõpetada.

Haridus ja lapsed

Valdkonnas **haridus ja lapsed** tähtsamaid lubadusi oli lasteaiatöötajate ja tugispetsialistide töötasude tõstmine. Seda lubadust on täidetud vastavalt eelarve võimalustele iga-aastaselt:

	keskeriharidusega lasteaiatöötaja palk	kõrgharidusega lasteaiatöötaja palk
2013	525	600
2014	600	630
2015	600	670
2016	650	730
2017	800	800
1.09.2017	840	840

Tugispetsialistide (logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid) töötasu on alates 2013. aastast samuti tõusnud käsitöölasteaiatöötajate palkadega. Püüdsime igal uuel eelarveaastal leida rahalisi võimalusi, et lasteaiatöötajate palgad jõuaksid samale tasemele õpetajate palgaga. Vabariigi Valitsuse vahetuse tulemusel (ehk Reformierakonna valitsusest väljamineku tõttu) on uuel valitsusel õnnestunud taastada lasteaiatöötajate palgatoetus omavalitsustele, mille rakendamine on selle aasta 1. septembrist.

Lastehoiuteenuse kättesaadavuse parandamiseks renoveeriti 2015. aastal Oru Lasteaed Mesi-mumm majas endise Oru Vanurite Kodu kasutuses olnud osas täiendav rühmaruum, milleks saadi ka EASi regionaalsete investeeringutoetuste andmise programmi kaasrahastas 44 740 eurot ning 2017. aasta 1. septembrist 2017 avati Ravila Lasteaias juurde ka lastehoiu rühm, et kõik piirkonna lapsed mahuksid lasteaeda.

Samuti pidasime oluliseks tagada kõik olulisemad teenused ja konkurentsivõimeline haridus lasteaiast kuni gümnaasiumi lõpuni vallas koha peal. Oleme seisnud kõik need neli aastat selle eest, et meie vallas jääks alles võimalus saada gümnaasiumiharidust. Seisime selle eest, et kõik lapsed saaksid oma kooliteed alustada kodulähedastest koolist. Kose-Uuemõisa ja Harmi kool kestavad, kuna mõlema piirkonna elanikele on see oluline vajadus. Hariduse and-

Noorsootöö on oluline igas valla osas. 2. septembril avati pidulikult ja rokirütmis Habaja Noortekeskus.

mist jätkatakse Harmis uue ratsutamis- ning looduskallakuga nüüd juba Kose Gümnaasiumi osana. Otsus õppetöö ühendamiseks sündis koostöös Harmi lastevanemate ning kogukonnaga.

Oluliseks pidasime ka noorsootöö laiendamist Habajale. 2. septembril avati Habajal noortetuba.

Jätkasime laste mänguväljakute ja puhkenurkade korrastamist ja uute ehitamist valla kõikides piirkondades. Valla toel sai rajatud mitmed mänguväljakud, sellel aastal on planeeritud vahendid Kose aleviku korvpalliväljaku ja skate-pargi korrastamiseks (MTÜ Kose Lions klubi esitatud projekt sai Leader meetmest rahastuse, omaosalus vallaelarvest). Samuti said uusi atraktsioone nn „katuserahade“ eest mitu lasteaeda. Sponsorite abiga said korda Kose Uuemõisa Lasteaed-Kooli staadion ja kelgumägi.

Kose Muusikakool, Ardu Põhikool, Kose Lasteaed, Oru Lasteaed ning Kose Gümnaasium on saanud uued direktorid.

Koolid ohutusnõuetele vastavaks

Oluline võimalik kulu vallale on juba aastast 2005 olnud Päästeametipoolt määratud sunnirahad tuleohutusnõuetele (automaatne tulekahju signaalsüsteem, tuletõkkesektsioonid, piksekaitse kontroll) mitte-täitmise kohta. Näiteks Kose Gümnaasiumi puhul on valla tähelepanu juhitud nõuetele mittevastavuse kohta 2005.-2007. ja 2012. aastal kokku neljal korral ning sunniraha on määratud kokku summas 5200 eurot. Oru Lasteaia puhul 1500 eurot ja Oru Põhikooli osas (ettekirjutused aastast 2006, 2007 ja 2012) kokku summas 4900 eurot. Päästeamet on pikendanud sunnirahade väljastamise tähtaega, sest Kose Vallavalitsus on hakanud tõsiselt nende küsimuste lahendamise tegelema. Kahjuks alles kümme aastat hiljem. Seetõttu kulub nii sellel kui järgmisel aastal raha erinevate projektoetuste ja ümberehituste peale.

Viimase kahe aasta jooksul on paigaldatud automaatse tulekahju signaalsüsteem ja tuletõkkeküsed Ardu põhikooli hoonesse (2014), paigaldatud tuletõkkeküsed ja avariiväljapääsu valgustid Kose-Uuemõisa Lasteaed-Algkooli ja Ravila Lasteaeda (2014).

2015. aastal Oru Lasteaed Mesi-mumm rühmaruumi ümberehitusega lahendati ka selle ruumi tu-

leohutusnõuded. Nende küsimustega on tegeletud iga-aastaselt ning näiteks sellel aastal sai lahendatud Kose Gümnaasiumi ning Kose Uuemõisa Lasteaed-Kooli tuletõkkeküsed küsimus ning tegeletud tuleohutusnõuetega Oru Põhikoolis.

Tervise ja perede kaitse

Inimene ja perekond valdkonnas lubaduseks oli arstiabi ning perearstide vastuvõtu soodustamine. Osalesime ka esmatasandi tervisekeskuste programmis eesmärgiga rajada Kosele vähemalt 3 perearsti koondav tervisekeskus. Saime positiivse otsuse nii eelvoorus kui põhivoorus ning uus tervisekeskus rajatakse 2018. aastal ning ühendab nelja perearsti ning lisandub ka ämmaemanda, koduõenduse ning füsioterapia teenus.

Suurendasime nelja aasta jooksul lapse sünnitoetust 320 eurolt 400 euroni, esimesse klassi astujate toetust 100 euroni, eakate tähtpäevatoetust 32 eurolt 50 euroni ja matusetoetust 100 eurolt 150 euroni. Koalitsioonilepingus oli olulisel kohal ka aastaringne Kõue ja Kose piirkonna vallasisesse bussihüvenduse tagamine ning pensionäridele, represseeritutele ning vähekindlustatutele vallasiseselt tasuta sõidu pakkumine, samuti tasuta transport vallasiseselt kõigile valla hajaasustuspriirkondadele kord nädalas vallakeskusesse Kosele.

Alates selle aasta algusest pakume kõigile Kose valla elanikele tasuta ühistransporditeenust Kose valla siseliinidel (K1, K2, K4, K5, K7, K8 ja K9).

Meeldiv elukeskkond

Kultuuri ning vaba aja valdkonnas lubasime toetada kolmanda sektori tegevusi (nii jahti- ja sporditegevusi, ettevõtjate-, naiste- ja meeste kui ka noorte ja eakate erinevaid klubilisi tegevusi). Kui 2013. aasta Kose valla eelarves toetati kolmandat sektorit projektitoetusi alla 10 000 euro (MTÜ-d, seltsid, küladetoetus), siis alates 2014. aastast toetati kolmandat sektorit ja külaseltsi (ilma MTÜ Laheoru ja MTÜ-ta Kose Kunstikeskuse) kokku ca 20 000 euroga.

2017. aastal on see summa kasvanud 54 000 euroni (MTÜ-d, seltsid, küladetoetus, kaasav eelarve). Pidame oluliseks jätkuvalt kõigi kultuurikollektiivide toetamist ning nendele tänuürituste korraldamist. Oleme pidanud oluliseks MTÜ Kose Kunstikeskus

toetamist, et Kose valla lastel oleks valikus peale muusikakooli ja spordikooli ka kunstikool (õppe-suunad: kunst ja robotika).

Külaelu ja elukeskkonna valdkonna suurim kordaminek on nelja aasta jooksul olnud Kose-Uuemõisa keskel asunud lagunenu hoone likvideerimine. Algasime peremeetuse protsessi ning saime objekti vallale, et see avalikul enampakkumisel maha müüa. Uus omanik viis ellu hoone lammutuse.

Teiste, sh endise Oru söökla ja kontorihoone kasutusse saamiseks on vallavolikogu algatanud mitmeid peremeetust kuulutamise protsesse, mis panid ka seniseid „pool-omanikud“ tegutsema. Tegelesime ja tegeleme edasi ka aiamaade munitsipaliseerimisega, et kortermajade elanikel oleks võimalik kasutada aiamaad. Suurte vaidluste ja kogukonna abil sai suletud malmi valukoda, mis Kose-Uuemõisa alevikku ja selle ümbrust haisuga reostas.

Oluliseks oleme pidanud kergliiklusteede projekteerimist ja rajamist. PKT (Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise toetus) meetmest saime positiivse rahastamisotsuse Kose – Kuivajõe – Kose-Uuemõisa kergliiklustee ehitamiseks ning ehitustegevus algas augustikuu viimastel päevadel.

Paremas korras teed

Nii ühinemislepingus kui koalitsioonilepingus oli olulisel kohal teedehooldus ja selleks on läbi viidud nii suvi- kui talihooajade riigihanked. Tänu hangetele, mida varem ei tehtud, on teedehooldus kulutõhusam ja läbipaistvam.

Valla teed vajavad pidevat hoolust ja korrastamist, oleme korraldanud teedele kruusa pealeveddamist, kraavide puhastamist, teepinnade pinnase äravedu ja katte profiileerimist. Olemas on teehoiukava ja teede tolmuvabale kattele on viidud Sepa-Kurena tee, Palvere külavahelised teed, Äksi-Harmi-Riidamäe tee, Oru arenduse teed, Kose alevikus Nurme ning Alu tänav, osa Virla teest Aela poole ning uueks said Kose-Uuemõisa aleviku sillad. Sellel sügisel saavad veel tolmuvaba katte Kiriku-Kata ja Männi-Kopliotsa teed. Koostöös ettevõtjatega saanud tolmuvaba katte Sõmeru tee ja üks Oru küla teedest.

Lubasime rajada ning korrastada tuletõrje veevõtukohtasid üle kogu valla. 2015. aastal toetasime Viskla küla ja veeprojektide kaudu ka Kose-Uuemõisa aleviku ja Ardu aleviku tuletõrjeveevõtukohtade rajamist ja renoveerimist.

Volikogu on otsustanud kaasfinantseerida valla eelarvest kuni 223 330 euroga OÜ Kose Vesi Kose-Uuemõisa aleviku ühisveevärgi ja kanalatsioonirekonstrueerimise II etapi ehitustööde projekti ja SA Kõue Varahaldus Habaja reoveepuhasti ehitamist 60 000 euroga. Nelja aastaga on vald toetanud Ardu aleviku veevarustuse III etapi (60 000 eurot) ning Kose-Uuemõisa aleviku ühisveevärgi ja kanalatsioonirekonstrueerimise I etapi (120 000 eurot).

Olulised objektid ja ettevõtmised

Olulisteks saavutusteks võiks pidada veel Kose Laululava rekonstrueerimist 2014. aastal. Eelmisel

aastal saime LEADER meetmest positiivse rahastusotsuse (80 000 eurot) Kose ujula rekonstrueerimiseks ja planeerisime selle aasta eelarvesse koos toetusega 286 125 eurot. Aasta alguses läbi viidud hankemenetlus luhtus pakujate puudumise tõttu, uus hange ehitaja leidmiseks on välja kuulutatud. Ujulas saab olema lisaks ka lastebassein ning atraktsioonide bassein.

Ettevõtluse valdkonnas soosisime oma põllumajandus- ja käsitöösaduste otseturustust kohalikul turul (OTT – otse tootjalt tarbijale) ning esmajärjekorras soosisime riigimaalt kohalike ehitusmaterjalide kasutamist, et ressursimaks laekuks vallale.

Moodustasime ettevõtluse arendamise töörühma ning korraldasime koostööd ettevõtjatega ning infopäevi väikeettevõtlusega alustamise motiveerimiseks koostöös MTÜ Ida-Harju Koostöökojaga (LEADERiga). Meil oli aktiivne koostöö läbi mitme projekti Eesti Töötukassaga tööhõive parandamiseks. Oleme teinud konstruktiivset koostööd mitme suureettevõttega erinevate ehitiste planeerimisel ja ehitusel.

Valdkonnas külaelu ja elukeskkond toetasime läbi hajaasustuse programmi hajaasustuses elektri, veevarustuse ja teede olukorra parendamist iga-aastaselt ca 20 000 eurose valla poolse osalusega.

Tõhusasime keskkonnakaitset sh Pirita jõe ja Kuivajõe kallaste ja ümbruse korrastamist, mille hulka läheb Pirita jõe Kose Veskijärve paisu kalapääsu ehitamist.

Moodustasime sisejulgeoleku töörühma, toetasime vabatahtlike päästjate tegevust läbi kolmanda sektori toetamise.

Lühike kokkuvõte

Kokkuvõtteks. Tehtud sai palju ja tähelepanuta ei saa jätta Kose ja Kõue valla ühinemist. Väga oluline ülesanne oli koalitsioonil ühinemislepingu täitmine.

Suuremad investeeringud olid Kose Kultuurikeskuse lisatööd (üks peale eelmisi valimisi välja ilmunud leping), vee- ja kanalatsioonitööde valla poolsele omaosalusele Kose-Uuemõisas, Ardu ja Habajal, Kose Laululava ja Kose paisu rekonstrueerimine.

Väga palju sai tegeletud lasteasutuste tuleohutusnõuetega seotud investeeringutega, tuleohutusnõuetega vajavad ka edasist suurt tähelepanu.

Kolmanda sektori toetamine valla eelarvest vähemalt kolmekordistust ning valla teede olukord paranes.

Endise Kose valla piirides hakati tegelema ka tolmutorjega suuremas mahus, mis suurendas tunduvalt inimeste elukvaliteeti hajaasustuses. Sellel aastal valmib Kose - Kose-Uuemõisa kergliiklustee, järgmisel aastal teostub Kose Spordimaja ujula rekonstrueerimine, valmib uus Kose esmatasandi tervisekeskus ja Kose Lasteaed Päevalill saab energiatõhusama maja.

Kuid kestvaks rahuloluks pole põhjust, vaja on järjekindlat edasi minna.

Kose vallavolikogu koalitsiooni Meie Vald Kose ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna liikmed.

Margit Eerik

19.augustil toimus Kose valla rattamatk „Tunne oma koduvalda“

Teistkordselt toimunud matka eesmärk on viia huvilisi nendele teedele ja kohtadesse, kuhu igapäevaselt ei satu. Põnevaid teid ja asustamata alasid leidub eelkõige valla kagu- ja lõunaosas, seekord väisasime põgusalt ka Järvamaa Väätsa valla teid.

Matka alustas Koselt 79 osavõtjat, vanim osavõtja oli üle 70- aasta vanune, noorim aga nautis sõitu isa jalgratta taha ühendatud väikelapse sõidukäru.

Esimene peatuspaik oli Sõmeru külas, Sõmeru mõis (Sommerhof) oli Ravila mõisa kõrvalmõis. Mõisa peahoone, mis oli keskel asuva mantelkorstnaga ja puidust, ehitati tõenäoliselt 18. sajandi lõpul või 19. sajandil. Mõisa peahoone on tänapäevani säilinud osaliselt kokku varisenud korsten ja hoone tellismüüre, säilinud on kõrvalhooneid, alles on restaureeritud perekond Veskimäele kuuluv endine veskihoone, mis on käesoleval ajal eluhooneks kohandatud.

Teine peatuspaik oli Korteni maja, piirkonna vanimaid koolimaju, hoonest on säilinud katusega konserveeritud mantelkorstna ase. Järgmine peatus oli Paunküla mõisas, kus Valter Koppel tegi ülevaate mõisa ajaloo ja matkalistele näidati mõisa nii seest kui väljast.

Lõunaks jõudis matkaseltskond Paunküla heaolukeskusesse, kus heaolukeskuse kokad pakkusid mat-

kalistele maitsvat suppi. Ilmateate lubatud äikesvihm tabas matkalisi Paunküla veehoidla ääres, andes seltskonnale võimaluse kuuri all vihmavarjus olla. Kogenud vaatamängulist tugevat sadu, oli Paunküla lühema matka lõpp - kes jätkuvat matkarada ei peljanud, sõitsid Aela poole edasi.

Tee viis läbi Ardu ja Saarnakõrve, kus kunagisest vana-balti mõisahoonest, mis viiekümendatel lammutati, alles vaid alusmüürid, taamal kõrvalhoone müür ja kilomeeter eemal tõenäoline kabelikoht. Tänu RMK ümber Saarnakõrve ehitatud metsavedamisteele on säilinud paar kilomeetrit autentset mõisaagset vankriteed, mis küll rohtund, kuid ait munakivisillutisega. Hoopis teistsugune tee ootas matkalisi Aelas, kus teekatteks kohati puhas muld, kohati vaheldumas ülisuure fraktsiooniga kruusaga. Kes otsis eksotiilisi teid, neid Aelast ka leidis.

Lõpp-punkt oli Aela külapäev, kus külvavann Olev Kulli juhendamisel toimus nii ajalootund, küpsetiste võistlus, muid mängu ja tantse. Moosekandidid olid rietatud Juuru kihelkonna rõivasse, sest nii Aela ja Kadja, mis mõisate ajal olid jagatud Uue- ja Vana Harmi mõisate lahusmaatükkideks, kuulusid territoriaalselt Juuru kihelkonda.

Ly Renter
Juhan Soomets
Margit Eerik

Muusikapäev toob Kose kultuurikeskusesse noorte hääle

1. oktoober on päev, mil tehakse suur kummardus muusikale, sest just siis tähistatakse mitmel pool maailmas rahvusvahelist muusikapäeva.

Selle puhul laiu üle kogu Eesti Muusikapäeva kontserdiprogramm. Kontserte toimub igas maakonnas, kokku enam kui sada ning kõiki neid saab nautida tasuta!

Vahest mäletate mulluselt Muusikapäevalt Eesti tipp-pianist Peep Lassmanni etteastet. Osutades Eesti muusikahariduse heale tasemele ja andekale järelkasvule muusikamaailmas, toob tänavune Muusikapäev Kosele noorema põlvkonna tegelased. 1. oktoobril tasub kell 13 sammud seada Kose Kultuurikeskusesse, kui publiku ette astuvad kavaga „Noorte hääle“ Raiko Raalik (bass), Mehis Tiits (tenor) ning Siim Selis (pianist).

Saagem tuttavaks

Bass Raiko Raalik tudeerib laulu Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias ning laulab Savonlinna ooperifestivali kooris. Solistina teeb ta kaasa Vanemuise teatris Tauno Ainti lasteooperis „Guugelmuugelpunktkomm“ ning esitab nimiosa Eino Tambergi ooperis „Cyrano de Bergerac“, mille töid lavale Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ooperistuudio ja Rahvusooper Estonia.

Mehis Tiits on tenor, kes on töötanud Vanemuise ooperikooris kooriartistina ning osalenud paljudes lavastustes, näiteks Puccini „Madama Butterfly’s“, Mozarti „Figaro pulmas“ ja Verdi „Trubaduuris“. Ta on esinenud mitmel korral kontsertidel ka solistina ning tema häälet on kiidetud ilu ja kandvuse poolest.

Siim Selis on mitmekülgne pianist, muusik ning tegutseb dirigendi ja kontsertmeisterina Tallinna Tehnikaülikooli Akadeemilises Meeskooris. Ta on teinud koostööd paljude eesti lauljate ja kooridega ning esi-

nenud pianisti ja dirigendina näiteks Soomes, Saksamaal, Kanadas ja Uus-Meremaal. Selis on mänginud mitmete orkestrite koosseisus ning teinud koostööd muuhulgas Eesti Rahvusmeeskori ja Eesti Filharmonia Kammerkooriga.

Niisiis ei tarvitse muusikahuvilistel tipptasemel artistide kuulamiseks tingimata pealinnas suunduda ega terve Eesti läbi sõita. Kellele aga väljajavaade muusikalisest väljasõidust on ahvatlev, on olukord soodne, sest sedapuhku on Muusikapäev sattunud pühapäevale. Mis muudes paikades Muusikapäeva puhul toimub, saab uurida veebilehelt www.muusikapaev.ee

Kes ikkagi enamalt ihaldab, võib end sättida kell 19 teleri ette. ETV otseülekandes saab kaasa elada traditsionaalsele Muusikapreemiade tseremooniale Estonia kontserdisaalis, kus Eesti Muusikanõukogu ja Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali poolt saavad tunnustatud aasta silmapaistvamad muusikaelu tegelased.

Nele Volbrück

Janek Tarre

Kose kammerkoor käis Hiiumaal

4.-6. augustil viibis Kose kammerkoor ühel kaunil saarel – Hiiumaal.

1989. aastast tegutsev Kose kammerkoor on käinud kontsertreisidel Soomes, Lapimaal, Rootsis, Gotlandil, Norras, Taanis, Hispaanias, Leedus, Ahvenamaal, Saksamaal, Islandil ja Riias, samuti Kihnus, Muhus ja Saaremaal. Sel aastal täiendasime saarte loetelu Hiiumaaga. Augustikuu esimene nädalavahetus, 4.-6. august, oli Hiiumaal sündmustest kirju: samaaegselt toimusid nii kohvikute kui ka ratsupäevad, tantsufestival ja Pühalepa muusikafestival.

Esinesime Hiiumaal kahe erineva kavaga. Esimese kontserdi andsime Reigi kirikus. Teine, lustakam ülesastumine leidis aset Kärkla kohvikutepäeval.

Kogu Eestis populaarsust koguvad ja ka Kose vallas kahel korral edukalt korraldatud kohvikutepäevade traditsioon sai alguse Hiiumaalt 11 aastat tagasi. Sel aastal toimusid Hiiumaa kohvikutepäevad neljal järjestikusel päeval saare eri paigus.

5.augustil oli Kärklas külastajale avatud eriliimelised põnevate nimedega kohvikud Kalapidu, Tervisepuhkus, Pidud ja Praaznik, Pagar paneb rattad käima, Motomemmed-taadid, Muusad, Noor Tehnik, Põlvest Põlve, Balli Trumm, Eesti 100 süldipidu, Kohvikann, Kunstikohvik Kuum ja Külma, Parunite Balkon ja Nae-

ratuste Aed.

Kammerkoor laulis kohvikus Eesti 100 süldipidu. Pidud toimusid õuemurul, hea-parema kõrval pakuti pärandretsepti järgi keedetud sülti – kohvikukorraldaja Reet Kokovkin on seadnud eesmärgiks viia eesti sült Euroopa geograafilise tähise tunnustuseni.

Hiiumaal veedetud päevad veensid meid Kärt Johansonit poolt viisistatud regilaulu „Ohtu ilu“ paikapidavuses: „Ilu kuulub Hiiumaale, mõnu kuulub meie maale“.

Kammerkoor alustab septembris taas uut hooaega ning ootab meid ridadesse nii endisi kui uusi lauljaid. Proovid toimuvad pühapäeviti kell 17 Kose Gümnaasiumi lauluklassis.

Diana Mihkelsoo

PILATES VÕIMLEMINE

ALUSTAME
11. SEPTEMBRIL
SPORDIMAJA
MAADLUSSAALIS

ESMASPÄEVAL
18.30- 19.30
19.30- 20.30

KOLMAPÄEVAL
19.00- 20.00

TREENER
Ira

INFO
56567696

LAPSED! LAPSED! LAPSED!

ALUSTAME
MÄNGULISE TREENINGUGA
TUGEVAMAKS!

11. SEPTEMBRIL
SPORDIMAJA
MAADLUSSAALIS

Koolieelikud (5-7 aastased)
T ja N: 16.30- 17.30

Õpilased (7-8 aastased)
E ja K: 16.00-17.00

TREENER IRA
56567696

Sel sügisel asenduvad joogatunnid mõneks ajaks meeleseelguse tundidega

Kadri Klais on Kosel kriya hatha jooga tunde teinud juba 6 aastat. Sel sügisel algavat hooaega plaanib ta aga alustada veidi erinevalt.

Kui jooga puhul on tähelepanu all olnud harjutused füüsilisele kehale, siis meeleseelguse tundides keskendutakse peamiselt inimese sisemaailmas toimuvale – kogemuste teadvustamisele, mõtetele, emotsioonidele.

Meeleseelguse mõiste lahtistamiseks on hea võtta kasutusele näide prillidega. Kui inimene on negatiivsete mõtete ja emotsioonide meelevaldas, siis tal oleks justkui mustad prillid ees. Ta võib näha, et maailmas juhtuvad ainult

halvad asjad, et inimesed on üksteise vastu kurjad, keegi temast ei hooli, raha pole jne. Kui meie meele on aga rõõmsus ja positiivsus, siis näema maailma justkui läbi roosade prillide, kus kõik näib ilusam kui tegelikult on. Nt kui inimesed on armunud, siis nad ideaaliseerivad oma kallimat ja näevad ainult nende häid külgi. Samas ei anna kumbki nendest eelpool välja toodud äärmuslikest variantidest realistlikku pilti ei maailmast, ega inimestest. Meeleseelgus on nagu

ilma prillideta olek, kus elu tajutakse vahetult, nii nagu see on.

Meeleseelguse harjutused (ingl. mindfulness) on teadlikud rahunemis- ja keskendumisharjutused, mis võimaldavad tulla välja automaatsetest mõttemustritest ja tegevustest ning arendavad võimet märgata praeguses hetkes toimuvat ning olla teadlik sellest, mis toimub inimese sees ja ümber. Hetkes oleva märkamise ehk meeleseelguse treenimine on võimalik igas vanuses ning tunnis osalemise

eelduseks ei ole hea füüsiline vorm, vaid valmisolek enda sisetunde protsessi avatult ja heatahtlikult uurida. Maailmas läbi viidud tuhandeid uuringuid toovad välja, et regulaarse osalemise tulemusel paraneb keskendumisvõime ning suureneb meelelahu. Meeleseelguse tunnid on oma olemuselt praktilised, kus harjutades ja arutledes saab iga osaleja teadlikumaks iseendast ja oma võimalustest parandada oma elukvaliteeti.

Meeleseelguse tunnid algavad Kose kultuurikeskuses 21. septembril kell 19.00

Täiendav info
kadri.klais@gmail.com, telefonil 5254144, facebook.com/MeeleseelguseTunnid

VIKING LINE

Eesti Spordiselts Kalev

“Käime koos!” liikumisharrastussari

LIKUMINE – SEE ON TERVIS

Aeg ja koht: Matk toimub 9. septembril Kose vallas RMK matkarajal. Start 11.00 Siniallika trahteri juures, finiis Viskla külamaja ees.

Eesmärk: Võimalus liikuda looduses koos pere ja sõpradega. Lisaväärtuseks on võimalus tutvuda 2015. aastal Harjumaa Aasta Külaks valitud Viskla külaga. Saab tutvuda EV 100. sünnipäevaks mõeldud Viskla kiikla projekti edusammudega.

Distsants: 11 km. Iga osaleja vastutab ise oma tervisliku seisundi eest.

Osavõtumaks: 1 euro, lastele, õpilastele ja pensionäridele tasuta

Autasustamine: Käimisest osavõtjate vahel auhindade loosimine.

Auhinnad “Käime koos!” toetajatelt **CHA, ILUUM, Viking Line**

Transport: Tallinnas Balti jaamast väljub 4. peatusest buss nr. 138 kell 10.10. Väljuda tuleb Saula peatuses ning teha väike jalutuskäik Siniallika trahterini. Autoga või Koselt matkale tulijatega kohtume 10.30 Kose keskuse parklas, kust buss sõidutab huvilised matka alguspunkti. Peale matkaraja läbimist ja puhkepausi Visklas viib buss kõik osalejad Kosele, kust on võimalik kasutada ühistransporti sõiduks Tallinnasse.

Toitlustamine: Matkaraja läbinutele pakutakse teed ja suppeid.

Templid: Kõigile osalejatele ESS Kalev tempel “Käime koos!” voldikusse ning soovijatele IVV tempel.

Korraldaja: Eesti Spordiselts Kalev koostöös Kose Vallavalitsuse, Kose Erivajadustega Inimeste Koja ja Palvere Külaseltsiga.

Eelregistreerimine: kaimekoos@eestikalev.ee

Marika Tamm palvere@gmail.com, 58132473

Katrin Orav 55676762

Viimane registreerumise tähtaeg on 8.09.2017 kell 16.00. Eelregistreerimine on vajalik transpordi organiseerimiseks.

Lisainfo: Henri Riska

“Käime koos!” projektijuht

Spordiürituste korraldamise juht

henri@eestikalev.ee

+372 5802 6523

www.eestikalev.ee/kaimekoos

www.facebook.com/kaimekoos

Sündmus on osaliselt rahastatud „Rahvastiku tervise arengukava 2009-2020 vahenditest“

Algab patrullvõistlus „HARJU PIMEDAD ÖÖD 2017“

Seoses võistluse korraldamisega palub Kaitseliidu Harju malev kohalike elanikele mõistvat suhtumist.

Septembrikuu teisel nädalavahetusel toimub Harjumaal Anija ja Kose valla territooriumil Kaitseliidu Harju maleva patrullvõistlus „Harju Pimedad Ööd 2017“, mille eesmärgiks on jätkata väljakujunenud Harju maleva traditsiooni kinnistada sõjaväelise väljaõppega seotud teadmisi ja propageerida maleva 100 aastapäeva puhul militaarsportlikku võistlust. Võistluse tulemusena selgitatakse välja Harju maleva 3 parimat võistkonda, parim noorte võistkond ja parim külalisvõistkond.

Patrullvõistlus saab alguse Anija vallas asuvas Voose rahvamajas kogunemisega kell 19:00. Kokku asuvad patrullvõistluse rajale kuni 20 neljast liikmest koosnevat võistkonda. Kahe ööpäevasel võistlusel tuleb meeskonnadatel läbida ligi 70 km. Teekonnal ootab ees mitmeid militaarsportlike ülesandeid. Võistlejad läbivad võistluste rassi liikudes metsas ja maastikul. Võistkondade liikumiseks on kõik asfalt- ja kruusateed keelatud (välja arvatud teede ületamine). Võistlejad ei tohi kasutada liikumiseks aia/tara/karjusega piiratud talumaid, ületada maa-alasid, kus on põllukultuurid ja külvid. Võistlejate liikumist kontrollivad kogu võistluste rassi vahel vastutusega liikmed, kes oma tegevusega suunavad meeskonnad teedelt kõrvale. Terve trass tuleb läbida ainult stardist kaasavõetud varustusega.

Kaitseliidu Harju malev, mille tegevus toimub Harjumaal piirides, on üks viieteistkümnest Kaitseliidu malevast Eestis. 100 aastat eksisteerinud malev on tänaseks jagunenud territoriaalsel põhimõttel kolmeks malevonnaks: Rävalla, Keila ja Kose malevonnaks, millele hiljem lisandus Harku Rannikukaitse Üksikkompanii. Lisaks on meil veel eksterritoriaalsed üksused: Männiku malevonn ja valvekompanii. Kaitseliidu Harju maleva tegevusse on kaasatud nii mehed kui naised, Naiskodukaitse, Kodutütard ja Noorte Kotkaste struktuuriüksused Harju Pimedate Ööde patrullvõistluse raames on võimalik tutvuda kogu maleva tegevusega Voose rahvamaja juures 15. septembril kell 18:00-20:00.

Reinika Tatter
Kaitseliit

Naiskodukaitse Kose jaoskond kutsub
nii suuri kui ka väikeseid

ORIENTEERUMISMÄNGULE

17. septembril kell 11.00 start
Kose Lauluväljakult

TULE JA OSALE SINAGI!

Peale lõpetamist ootab tervislik
snäkilaud!

Sündmus osaliselt finantseeritud
“Rahvastiku tervise arengukava
2009-2020” vahenditest.

Muutused saavad alguse meis endis

Pea 9 aastat tagasi kirjutasin ühes konsultatsiooniettevõttes turundusega tegeledes artikli organisatsioonilisest õppimisest ja õppivast organisatsioonist.

Nüüd, olles juurutanud artiklite kirjutamise HEAKi kolleegide hulgas ja jõudnud järjekorraga enda omani, hakkasin teemat otsides mõtlema, kas tollal kirjutatu on veel aktuaalne. Kas kiirete tehnoloogiliste muutuste maailmas on jätkuvalt ka inimesel oma oluline osa?

Juttu oli muuhulgas põgusalt ka Peter Senge raamatust "Viies distsipliin", milles ta defineerib õppivat organisatsiooni kui suurt keskkonda, mis võib luua tulemusi, mida see tõeliselt ihaldab. Õppides viie distsipliini printsiipe, hakkavad meeskonnad aru saama kuidas käituda, et täiustada koos töötamist ning diskussiooni, et luua tulemusi mis loevad neile kõigile:

1. Isiklik meisterlikkus tähendab tähelepanu pööramist oma tulevikunägemusele ja isiksuse terviklikule arengule.

2. Mõtted mudelid määravad suhtumise endasse ja teistesse,

seega tuleb oma suhtumist analüüsida ja korrigeerida, kui selleks peaks ilmema vajadus.

3. Meeskondlik õppimine tähendab oskuslikku dialoogi arendamise võimet ja head kuulamis- oskust. Dialoogi eesmärk on saada aru üksteise mõtetest. Diskussiooni eesmärk on jõuda lahenduseni, et teha otsuseid.

4. Jagatud visioon on ühiselt jätkootatud visioon oma organisatsioonist.

5. Süsteemse mõtlemise arendamine võimaldab näha omavahelisi seoseid nähtuste vahel, et leida süsteemis parendamist vajav valdkond.

Peter Senge avaldas oma raamatu aastal 1990, mil näiteks alles hakkas arenema teise generatsiooni mobiilside (GSM) ja nutimaailm või jagamismajandus oli parimal juhul kellegi utoopiline visioon ning mõiste "ärimudel" oli veel tähenduseta. Kuid ta keskendub oma viie distsipliini printsiipidel tegelikult ajatule alustalale – inimestele. Vaatamata sellele, et maailm on muutunud ja tehnoloogia palju tegevusi üle võtnud, on inimesed ikka need, kes loovad, otsustavad ja

viivad seeläbi organisatsioone uutele tasanditele.

Organisatsiooniline õppimine koosneb aga kolmest sammust, kus üks samm peab järgnema teisele.

Esimeseks sammuks on teadmiste omandamine, et välja selgitada vigade põhjused, mis on teatud tööprotsessi käigus. Näiteks peame me välja selgitama põhjuse, miks klient on meid hülganud. Teotav organisatsiooniline õppimine nõuab arusaamist, milline õppimine ja teadmine on leitud organisatsioonist endas.

Peale vigade leidmist on teise sammuna oluline saadud teadmiste levitamine - tuleb teavitada neid töötajaid, kellel võib olla osalus tekkinud olukorras, näiteks kui on valitud vale hinnapoliitika.

Kolmandaks sammuks on aga teadmiste ühine rakendamine, milleks tuleb terve organisatsiooni tasandil juurutada uusi protsesse, et vigu parandada ja neid edaspidi vältida.

Teadmiste omandamiseks ja soovitud muutuste saavutamiseks peab mugavustsoonist välja tulema. Valmisolek selleks võib ju korraks olemas olla, kuid enamasti hoiame

end ise tagasi. Mel Robbins on teemat hästi kirjeldanud oma TEDx kõnes, nimetades aju poolkerasid autopiloodiks ja hädapiduriks. Enamuse ajast tegutseme me autopiloodil ehk teeme asju endale teadvustamata (kas mäletad, kuidas täpselt Sa täna tööle sõitsid?). Ettevõtluses võib seda vahel näha kui arusaama, et „oleme nii ju alati teinud ja hakkama saanud“. Samas ei mõelda, et ümbritsev keskkond muutub, ettevõtte areneb (mahud kasvavad, lisandub töötajaid jne) ja tuleb hakata rakendama uusi mudeleid. Kas või selleks, et konkurentidega sammu pidada väärtuskujundamisele.

Ideedest ei ole tegelikult kunagi puudust, kuid siinkohal ütleb Mel Robbins, et kui idee tekkimisel ei tegutseta viie sekundi jooksul selle realiseerimise suunas, siis käivitab aju hädapiduri ja läheb tagasi autopiloodile. Kas tuleb kuidagi tuttavlik ette?

Oma töös jõuan erinevaid sündmusi korraldades tihti probleemi, kuidas ettevõtja oma igapäevakeskkonnast (ehk siis mõnes mõttes mugavustsoonist) välja meelitada ning kaasa mõtlema ja suhteid looma tuua. Mõistan hästi, et iga-

Raplamaal Kohila vallas tegutsev rahvusvaheline ettevõtte
Salutaguse Pärmitahas AS otsib oma meeskonda
TOOTMISOPERAATOREID

Töö kirjeldus:
tootmismaterjalide ettevalmistamine ja tootmisprotsessi jälgimine; valmistoodangu pakendamine ja ladustamine; töö nõuab seadmete käsitlemist ning kuni 25kg kaaluvate raskuste tõstmist.

Ootused kandidaadile:
valmisolek õppida ja soov teha tootmistööd;
valmisolek vahetustega tööks (08.00-20:00 ja 20:00-08:00).

Omalt poolt pakume:
tööle vastavat palka ning motiveerivat boonussüsteemi;
kohapealset väljaõpet;
pikaajalist ja stabiilset töökohta;

Lisainfotioon:
Põhiline suhtlemiskeel on eesti keel;
Vajadusel eesti keele õpet.

Kui sul on huvi töötada meie ettevõttes, siis võta ühendust telefonil 48 98 920 või saada email adressile: salutaguse@lallemand.com

päevatöö vajab tegemist ja klientide tellimused täitmist, aga kas ettevõtte tulevikule selle käigus tegelikult mõeldakse? Kas ettevõtluse argipäeva ei peaks siinkohal pigem autopiloodiks nimetama, mille puhul iga „segav faktor“ käitub hädapidurina?

Ehk minnes tagasi organisatsioonilise õppimise esimese sammu juurde soovime oma tegevus-

ega HEAKis just seda - teadmiste omandamist – pakkuda, et sellele saaksid järgneda järgmised teadlikumad sammud. Ja see kattub igati ka Peter Senge distsipliinidega. Arendades iseennast, arendame me oma organisatsiooni.

Ille Metsla
Ettevõtluskonsultant
„Väikeettevõtja kasvuprogramm“

LASNAMÄE TÖÖMESS 2017 /
ЯРМАРКА ТРУДА В ЛАСНАМЯЭ 2017

Lindakivi kultuurikeskus / Центр культуры «Линдакиви»
Jaan Koorti 22

21.09.2017 **11.00–15.00**

Meie inimesed – meie võimalused!
Наши люди – наши возможности!

- Üle 500 vaba **töökohta** 20 tööandjalt
- **Töövõimalused** ning **elamis- ja töötingimused** Euroopas
- **Töötukassa** teenused
- **Karjäärinõustamine**
- Более 500 **предложений о работе** от 20 работодателей
- **Условия** проживания и **трудоустройства** в Европе
- **Услуги кассы** по безработице
- **Консультирование по карьере**

Töömess on tasuta! Tule ja osale! Infotelefon 15501, www.toomess.ee
Ярмарка труда и карьеры бесплатна – приходи и участвуй! Инфотелефон 15501, www.toomess.ee

Tule osale Euroopa moodsaima tootmise käivitamisel!

Kohila Vineer OÜ on Latvias Finieris tütarettevõtte. Latvias Finieris on üks Euroopa juhtivatest vineeritootjatest. Kontserni koguinvesteering oma Eestis asuvasse tehasesse ulatub kuni 80 miljonit euroni, mis on üks viimase aja suuremaid investeeringuid Eesti tootmissektoris.

Kohila Vineer OÜ on kasepuidust spooni ja vineeri valmistav puidutöötlemise ettevõtte. Lõpptooteks on kõrge kvaliteediline erinevate pinnakatetega vineer, mille peamised kasutusvaldkonnad on ehitus, transporditööstus, laevaehitus ja mööblitööstus.

Otsime oma meeskonda

CNC PINGI OPERAATORIT

kes töötab igapäevaselt CNC pingil ning tagab kvaliteedinõuetele vastava toodangu

Ootame Sind kandideerima kui:

- omad vastavat kutseharidust ja/või töökogemust CNC pingiga;
- oskad CNC pinki seadistada ja programmeerida;
- omad tehnilist taipu, iseseisvust ja arvutioskust vähemalt kesktasemel.

Omalt poolt pakume

- väärilist töötasu ning püsivat tööd;
- kaasaegseid töö- ja olmetingimusi vastvalminud tootmishoones;
- vahetustega tööd (12-tunnised vahetused, nii päevased kui öised, 3 tööl, 3 vaba);
- ettevõttesisesid soodustusi (sh sportimine, taastusravi, toitlustus, ühisüritused jne.);
- väljaõpet kohapeal.

Töötamine toimub graafiku alusel: 12-tunnised vahetused, nii päevased kui öised, 3 tööl, 3 vaba. Tööpäeva algus vastavalt, kas 8:00 või 20:00.

Kandideerimiseks saada oma CV personal@kohilavineer.ee.
Täiendav info tel. +37256888517 Anu Soo

Avaldame kaastunnet Tiit Viirelaidile perega kalli

EMA

kaotuse puhul.

Kose Vallavalitsus ja Kose Vallavolikogu

Avaldame kaastunnet Tiina Reinapile perega kalli

EMA

kaotuse puhul.

Kose Vallavalitsus ja Kose Vallavolikogu

Kose Lions Klubi avaldab kaastunnet Tiidule perega

EMA

kaotuse puhul

Avaldame siirast kaastunnet Maie Karule, Jaanus Katkosiltile ja Janek Katkosiltile kalli

ISA

kaotuse puhul.

Jakliina, Jüri, Reilika, Jaanus

Avaldame siirast kaastunnet AIVAR TAMMELE ja tema lastele kalli

EMA JA VANAEMA

kaotuse puhul.

Ruth ja Anne

Avaldame kaastunnet Tiina Reinapile ja tema perekonnale

EMA, ÄMMA JA VANAEMA

kaotuse puhul.

KÜ Tuuling elanikud

Mälestame klassivend

TIMO VALDMA'D

ja avaldame sügavat kaastunnet perele ja lähedastele.

Ardu Põhikooli 10. lend

Avaldame kaastunnet perekond Valdmale kalli poja ja venna

TIMO VALDMA

kaotuse puhul.

KÜ Pala 14 elanikud

Elu on laul, on habras ta viis, heliseb hetk ... ja katkeb siis.

Tunneme kaasa Ingridile perega

TIMO VALDMA

kaotuse puhul.

Klassikaaslased ja klassijuhataja Kose Keskkooli 21. lennust

Lein ei mahu sõnadesse, jääb igaveseks sõnadesse.

TOIVO KANNIKE

Sügav kaastunne Mai'le lähedastega.

Vaike, Meida, Maili, Marje

Valge päeva on varjanud mure kivine sein. Tõde valus on uskuda raske on kaotuse lein.

Kallis Mai! Meie südamlük kaastunne armsa venna

TOIVO KANNIKES

kaotuse puhul.

Hõbejuus

Miks kaitseingel kokku pani tiivad ja igavikku lasi minna sul? (F. Schiller)

Avaldame kaastunnet Heli Tammele perega ämma, ema ja vanaema

MILVI TAMME

kaotuse puhul.

Töökaaslased Kose sööklast

Avaldame kaastunnet rõõmsameelse naabripoisi

URMAS ÕUNA

emale ja naisele.

Tuulimäe elanikud

Kallid Ants, Riina ja Mihkel

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikselt leinas langetame pea...

Siiras kaastunne teile!

Raili, Keit, Andres, Kairit, Andu, Eve ja Enn

Tallinna Krematoorium pakub kõiki matuseteenuseid. Õöpäevaringne transport. 623 8808 www.krematoorium.ee

MTÜ Memme-Taadi abi pakub koduteenust eakatele inimestele igapäevastes toimetulekutes.

* poes ja apteegis käimine; * aiatööd; * abistamine koristamisel; * küttepuude tuppa toomine; * abistamine toiduvalmistamisel * asjaajamised erinevates ametiasutustes; * saatmine meditsiini asutustesse

Tunnipõhine teenus 10€ kilomeetri hind 0.50€/km linnasisene ja asulasisene, 0.25€/km maanteel. Harjumaal, Kose vald, Ardu alevik, 75001

Kaie.agu@mail.ee +372 51917248, +372 53917457 www.vanurid.ee

Täna lahkeid inimesi, kes mulle 27. juulil Kosel appi tulid ja kiirabi kutsusid. Virgina Järv

Lightfood OÜ pakub tööd Kosel tehnikule ja liinitöötajale. Väljaõpe kohapeal. Tel 55520233 ja 56252665 info@airan.ee

TÖÖPAKKUMINE – KOKK

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool kuulub välja konkursi koka ametikoha täitmiseks. Tööleasumise aeg: esimesel võimalusel

Kandideerimiseks esitada kirjalik avaldus, CV ja haridust tõendav dokument aadressile Pargi 6, Kose-Uuemõisa, Kose vald 75102 või e-postile kylli@kose.ee Lisainfo: Külli Raamat, tel 5579975

Reedel 28.10.2016 kell 19.00 algab ALFA kursus Kosel.

Toimumispaik Kose Kodu saalis, aadressil Ravila mnt 29. Kursuse kestvus on 12 nädalat. Toimumisaeg reedeti 19.00-21.00. Korraldab EKNK Kose Kogudus.

ALFA algas ca 35 aastat tagasi Holy Trinity Brompton'i (linnaosa) anglikaani kirikus Londonis, Inglismaal. See on kristliku maailmavaate põhitõdesid tutvustav lühikursus, Mis toimub 169 erinevas riigis 112 keeles. Eestis tehakse aastas ca 30 kursust.

SÜNDISID

Artur Daniel Padar
Rasmus Kivisaar
Georg-Heinrich Paalvelt
Ott Kornak
Rasmus Urbas
Mihkel Varblas
Markus Aas
Mirtel Roosipuu
Marta Ränkel
Lisette Pärlin
Lisanna Pärlin
Rebeca Pabstel
Rosanna Visnap
Liis Kink

SÜNNIPÄEVAD

Leida Römmel	90	Laura Grünverk	65
Vaike Saadi	85	Viive Hannus	65
Helgi Kuklase	85	Tiit Kivistik	65
Asta Ermel	85	Ingrid Jäks	65
Milvi Urke	85	Tõnu Salumaa	65
Lembit Laidoja	80	Aivar Saareoks	60
Laili Allak	75	Sirje Pilt	60
Ester Maadväli	75	Tõnu Nõmm	60
Raivo Truss	70	Urve Stafejev	60
Tarmo Kuriks	70	Lia Sommer	60
		Erki Adrat	60
		Hilda Rütter	60
		Marika Truss	60

JÄÄDAVALT LAHKUSID

Kalju Tagasoo
Mihhail Matjuhin
Mart Katkosilt
Timo Valdma

Urmas Õun
Alma Aarno
Milvi Tamm
Maret Niinemäe
Rima Veronika Spruogyte

Muruniidukite, murutraktorite ja raiderite hooldus- ja remonditööd. Mootorsae hooldus- ja remonditööd. Keevitustööd! Veeteenus multilift kalluriga, Volvo FL6. Küttepuude müük koos transpordiga. Mobiil: 50 49 838. Votikmetsa OÜ. Votikmetsa talu, Lööra küla, Kose vald

60 CM (HIND: alates 33 EUR rm). KO-JUVEDU. TEL. 5227345. e-post: marek406@gmail.com. Võtame tellimusi vastu iga päev.

RAID & KO kliendid ostavad kinnisvara Harjumaal. Oodatud on kõik pakkumised. Olja Markova, +372 527 0536

TOYOTA JA MERCEDESE kokkuost Ostame toyota, mercedes marki sõidukeid, võib ka pakkuda muid marke sõidukeid. 55678016

Soovin osta suvilat, talu või sobivat krunti maakodu rajamiseks. Kõik pakkumised on teretulnud. Kontakt: Toomas, tel 566 09 123

Müük lõhutud küttepuud kohaletoomisega Lepp 33 eur.rm kask 38 eur.rm metsakuiv okaspuu 34 eur.rm. Tel.5099598, kosetehno@gmail.com

Ehitusluba. Kasutusluba. Projekteerimine. Ehitise audit. Hoonete seadustamine. 5220023, Mikk. Täname kliente, keda olema saanud aidata.

Pakume õunamahl pressimise teenust Kose vallas. Lisainfo 56219762 ja www.nommetalu.ee

Korstnapühkimisteenus. Korstnasõber OÜ. Peep Sõber tel. 56505189 korstnasober@gmail.com

KÜTTEPUUD. MÜÜA SAETUD JA LÕHUTUD KÜTTEPUUD PIKKUSEGA 30-

TEHNIKAKESKUS.EE
müük • hooldus • remont • rent

- Aia- ja metsatehnika müük, hooldus ja remont
- Ketiteritus
- Aiatehnika ja tööriistade rent
- Fiskars ja Gerber noad ja aiatööriistad
- Josera kassi- ja koeratoidud
- Kastmistarvikud, liitmikud ja voolikud
- Kinnitusvahendid ja ehitusnurgad

FISKARS® Husqvarna® ECHO®
GARDENA® Cub Cadet® STIGA®

Pood avatud E-R 08-18 L 09-14 Tehnikakeskus OÜ Vabaduse 15D, Kohila Tel. 53 040 740

Kas sinu kinnistul on maavara?

Uuri järgi:

Geoaudit

www.geoogia.ee

11.septembril kell 14.30-16.30 toimub Kose Päevakeskuses eesti-soome jalatsivabriku naturaalnahast sügis- ja talvejalatsite müük. Head hinnad!

Pakun muruniitmise ja trimmerdamise teenust. Soovi korral teen ka teisi töid (nt lehekoristus).

Olen abiks kõiges. 55660790

www.viikingitekyla.ee

SUUR SÖÖMAAEG
viikingite külas

9. septembril 2017, kell 12 - 20

**TERVE SEA KÜPSETAMINE
LIHAKÜPSETAMISE ÕPPETUNNID
ERINEVAD LIHAD OTSE AHJUST**

Muusikat teeb
Louie Digman & The Ferriday Express (GBR/EST)

**SILMADE KONTROLL
JA PRILLIDE MÜÜK**

Silmade kontroll maksab 15 €
Prillitellijale TASUTA!

25. august alates 10.00-st
KOSE SPORDIMAJAS

Info ja registreerimine telefonil 5323 2454

Kütusekaardid ja sooduskaardid
www.jetoil.ee või kaardikeskuse telefonil 60 30 757

**Hulgiklientidele kütus
kohaletoomisega alates 1 000 liitrist.**
Tellimiskeskond: www.ekutus.ee

**Jetoili kütuseportaal
www.ekutus.ee on: e-kütus**

Eesti esimene kütuse hulgimüügi e-keskkond!
Kõige mugavam viis kütuse tellimiseks!
Kõige mugavam viis ajaloo jälgimiseks!

VAIDA HAMBAKLIINIK OÜ

tegevusloa nr.L04038

Vana-Vaida tee7, Vaida Alevik, Rae vald, Harjumaa
tel: 600 5074
Mob: 5348 9134
vaida@vaidahambaravi.ee

PAKUME ALLJÄRGNEVAID TEENUSEID:

- Hambaproteesitööd, kaasaarvatud tehiskroonid ja sillad
- Laste hammaste ravi
- Ravi ja profülaktika
- Juureravi
- Kirurgia
- Hambahaiguste ennetus
- Hammaste plasmavalgendamine ning soodapesu
- Hambakaunistuse paigaldamine
- Suuhügieeni konsultatsioon

Lisainfo: www.vaidahambaravi.ee

COMANDER OÜ

Ohtlike ja suurte puude langetus ja korvtõstuki teenus masinaga ZIL.

Tõstekõrgus 22m

www.comander.ee
Tel: 56 60 20 78
info@comander.ee

VOTEX house

Laupäeval, 09.09 kl 9-16
Kose keskväljakul
PUUVILLASE VOODIPESU
SUURMÜÜK!

Palju soodushindu!

Selle reklaamiga täishinnaga voodipesu -15%!

www.votex.ee

RENDILE ANDA EHITUSMASINAD JA EHITUSOOJAKUD

Info telefonil: 5127532

KÜTAME MAJA SOOJAKS

- MAA - JA ÕHKKÜTE
- GRAANUL - JA PUIDUKATLAD
- RADIAATORID NING PÕRANDAKÜTE

Rohkem informatsiooni leiad meie kodulehelt:
WWW.SANBERG.EE

Tel: 56 96 58 85

PAIGALDAME VEE JA KANALISATSIONI

- SEPTIKUD (HAJAASUTUS)
- VEEPUMBAD JA PUMBAJAMAD
- HOONE VESI JA KANAL

info@sanberg.ee

**K-U TREIMER OÜ
EHITAB,
REMONDIB:**

- ehitus- ja remonditööd
- eramute ehitus
- katuste ja fassaadide ehitus ja remont
- sanitaartechnilised tööd
- 18 m noolega auto-korvtõstuki rent

tel/faks 675 1230
GSM 511 5482, 501 2601

e-mail: treimer.treimer@gmail.com

TALLINNA KÜTTELADU

PUITBRIKETT, PELLETID
TURBABRIKETT, KIVISÜSI
KAMINAPUUD ja KÜTTEKLOTSID

TASUTA TRANSPORT JA SOODSAD HINNAD!

Tel 66 00 190, 51 36 999.
Pärnu mnt 139E/7, Tallinn. www.kuitteladu.ee

Autode remont- ja hooldustööd, rehvitööd, väikeautode, busside, veoautode kere- ja värvitööd

E-R 8-17.00 Vahtra 19, Kose
Tel: 6756333, 5188220

- kaevetööd
- pinnasetööd
- hüdrovasartööd
- laadimistööd
- tõstetööd
- lumekoristustööd

Info ja tellimine: 5378 5222, www.bestkop.ee

AKTSIASELTS K.U.MELL

MÜÜB

LIIVA
KRUUSA
KILLUSTIKKU
SÕELUTUD MULDA

Transpordivõimalus
Täpsemalt telefonil 5648 3838 ja kodulehel www.mell.ee

Vanametalli KOKKUOST ALATI HEAD HINNAD

☎ 609-9499
BETOONI 7A TALLINN
www.tolmets.ee

ORU TEHNOÜLEVAATUS

Avatud T, N 9.00 - 19.00
L 9.00 - 16.00

REHVITÖÖD kokkuleppel
tel 56221499